



Billund
kommune

Miljøgodkendelse af Utoft Dambrug



November 2018

Dato: 22-11-2018

Teknik & Stabe

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.02.15 P19

Sagsnr.: 17/13237

Dok.nr.: 193

Sagsbehandler:

Mette Hammershøj

Tlf. 7972 7101

MHA@billund.dk

Indholdsfortegnelse

Stamblad.....	3
1. Baggrund for sagen.....	4
2. Afgørelser.....	4
3. Samtidige afgørelser	5
4. Godkendelsens udnyttelse og varighed mv.	6
5. Høring.....	7
6. Øvrige forhold.....	7
7. Offentliggørelse mv.	8
8. Klagevejledning	9
9. Planlægningsmæssige forhold mv.	10
9.1 Planloven	10
9.2 Spildevandsplan.....	10
9.3 Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM)	10
9.4 Internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttede arter	10
10. Miljøteknisk beskrivelse og vurdering.....	12
10.1 Indledning	12
10.2 Indretning og drift	12
10.3 Støj.....	17
10.4 Luftforurening	18
10.5 Affald	18
10.6 Spildevand – Sanitært spildevand og regnvand	19
10.7 Spildevand - Udledning af næringsstoffer	19
10.8 Spildevand – Udledning af medicin og hjælpestoffer	27
10.9 Jord og grundvand	38
10.10 Egenkontrol.....	38
10.11 Driftsforstyrrelser og uheld.....	38
10.12 Bedste tilgængelige teknologi (BAT).....	41
10.13 Ophør af virksomhedens drift.....	42
11. Vilkår	43
11.1 Generelle vilkår	43
11.2 Indretning og drift	43
11.3 Støj	45
11.6 Spildevand – Udledning af næringsstoffer	46
11.7 Spildevand – Udledning af medicin og hjælpestoffer	48
11.8 Jord og grundvand	49
11.9 Egenkontrol	49
11.10 Driftsforstyrrelser og uheld	50
11.11 Ophør	50
12. Samlet vurdering	50
Bilagsoversigt	51

Stamblad

Dambrugets navn:	Utoft Dambrug
Adresse:	Vejle Landevej 40, 7200 Grindsted
Dambrugsnummer, jf. CHR:	280106
Telefonnummer på dambruget:	-
CVR-nummer / P-nummer:	12593538 / 1002891312
Matrikelnummer:	3e, 6q, 6p og 3ab, Hinum By, Grindsted
Ejer:	Utoft Dambrug ApS
Ejers adresse:	Hedemarken 18, 7200 Grindsted
Ejers telefonnummer:	-
Driftsansvarlig:	-
Daglig leder:	-
F _{till.} :	171 tons/år
Foderforbrug jf. denne godkendelse:	171 tons/år
Nærrecipient, målsætning:	Grindsted Å, God økologisk tilstand
Mellemrecipient:	Varde Å
Fjernrecipient:	Vadehavet (Ho Bugt)
Vandløbets medianminimumsvandføring, opstrøms:	1300
Vandløbets medianminimumsvandføring, nedstrøms:	1300
Tilladelse til indvinding af grundvand:	200.000 m ³ grundvand pr. år, jf. tilladelse af 6. januar 2017

Aktiviteter

Hovedaktivitet:	Ferskvandsdambrug– produktion af ørreder til konsum, P & T samt ud-sætning på havdambrug
Listebetegnelse:	I 202: Ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg, bortset fra FREA-anlæg, jf. listepunkt I 204.
(i)-mærket:	Nej
Væsentlige biaktiviteter:	Ingen
VVM:	Ansøgningen er vurderet ikke at være omfattet af VVM-pligt. Billund Kommune har truffet særskilt afgørelse herom.
Væsentlige miljøforhold:	Udledning af næringsalte og let omsætteligt organisk stof, medicin- og hjælpestoffer til Grindsted Å, Varde Å og Ho Bugt

1. Baggrund for sagen

Utoft Dambrug er beliggende på adressen Vejle Landevej 40, 7200 Grindsted i Billund Kommune, og har matrikelnumre 3e, 6q m. fl., *Hinum By, Grindsted*. Dambruget ejes af Utoft Dambrug ApS, Hedemarken 18, 7200 Grindsted.

Dambrugets lokalisering er vist i bilag 1, og dambrugets indretning er vist i bilag 2.

Historik

Utoft Dambrug er etableret i 1943. Indvinding af overfladevand til dambruget sker ved opstemning af Grindsted Å.

Ribe Amt traf den 28. december 1989 afgørelse efter dambrugsbekendtgørelsen om et maksimalt tilladt foderforbrug på 171 tons pr. år samt en maksimal afledt vandmængde på 2.300 l/s fra bundfældningsbassinet. Afgørelsen blev påklaget til Miljøstyrelsen, som stadfæstede amtets tilladelse ved afgørelse af den 30. oktober 1990. Ved Miljøankenævnets afgørelse af den 4. december 1991 blev styrelsens afgørelse stadfæstet.

2. Afgørelse

Miljøgodkendelse

Ferskvandsdambrug er omfattet af punkt I 202 i Godkendelsesbekendtgørelsens¹ bilag 2. Da der er tale om en bestående listevirksomhed, som ikke har en godkendelse, skal virksomheden indsende en ansøgning jf. § 39 i Miljøbeskyttelsesloven. Dambruget godkendes efter § 33 i Miljøbeskyttelsesloven.

Ved skrivelse af den 29. december 1998 indsendte Utoft Dambrug ansøgning om miljøgodkendelse til det daværende Ribe Amt. Dambruget er ikke på baggrund af denne ansøgning blevet omfattet af en miljøgodkendelse.

Med e-mail af den 15. februar 2016 har Dansk Akvakultur på vegne af Utoft Dambrug ApS indsendt en opdateret ansøgning om miljøgodkendelse af det eksisterende jorddambrug, jf. reglerne i den daværende Dambrugsbekendtgørelse (bek. nr. 130 af 08/02/2012).

Efter miljøministeriets udsendelse af den nugældende Dambrugsbekendtgørelse², har Dansk Akvakultur på vegne af Utoft Dambrug ApS indsendt en opdateret ansøgning om miljøgodkendelse den 12. december 2017. Dambruget har ansøgt om tilladelse til fortsat drift af dambruget som traditionelt jorddambrug. Dambrugets fodertilladelse på 171 tons/år bibeholdes. Indretningen af dambruget ændres, idet bundfældningsanlægget udvides, og der etableres plast- eller lermembran i slamdepotet.

Dambruget ønsker at blive reguleret på baggrund af foderforbrug, jf. kapitel 4 i Dambrugsbekendtgørelsen. I henhold til bekendtgørelsens § 26, stk. 1, kan bestående ferskvandsdambrug med foderforbrug på over 100 tons godkendes efter reglerne i kapitel 4 om foderkvote i en overgangsperiode, idet en sådan godkendelse senere skal revurderes efter reglerne i § 26 stk. 3 og 4 med henblik på, at dambru-

¹ BEK nr. 1458 af 12/12/2017 om godkendelse af listevirksomhed

² BEK nr. 1567 af 7. december 2016. Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug – med senere ændringer

get overgår til regulering efter bekendtgørelsens kapitel 3 om emissionsbaseret regulering.

Utoft Dambrug meddeles hermed godkendelse efter Miljøbeskyttelseslovens³ kapitel 5, § 39, jf. § 33 stk. 1. Afgørelsen omfatter tilladelse til udledning af spildevand jf. Miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 5, samt tilladelse til afgitring efter Miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 3.

Med afgørelsen har Billund Kommune vurderet, at dambruget ved indretning og drift i henhold til godkendelsens vilkår overholder kravene til drift og indretning efter Dambrugsbekendtgørelsens regler for dambrug omfattet af bekendtgørelsens kapitel 4.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger, som er tilsendt kommunen efter ansøgningens indsendelse. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering i denne miljøgodkendelse er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

Godkendelsen meddeles på vilkår og forudsætninger som fremgår af afsnit 11.

3. Samtidige afgørelser

Vandindvindingstilladelse

I henhold til § 7 i Dambrugsbekendtgørelsen skal tilladelse til vandindvinding efter lov om vandforsyning meddeles samtidig med miljøgodkendelsen, medmindre dambruget har en gældende tilladelse.

Da Utoft Dambrugs vandindvindingstilladelse er udløbet, har virksomheden ansøgt om tilladelse til indvinding af overfladevand (427,5 l/s) fra Grindsted Å.

Samtidig med meddelelse af nærværende miljøgodkendelse meddeler Billund Kommune på den baggrund en separat afgørelse om vandindvindingstilladelse efter lov om vandforsyning.

VVM

Ferskvandsdambrug er omfattet af Miljøvurderingslovens⁴ bilag 2, punkt 1 f, "intensivt fiskeopdræt", hvorfor ændringer og udvidelser, som kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, er omfattet af bilag 2, punkt 13.

Da der skal foretages ændringer i dambrugets indretning og drift i forbindelse med godkendelsesprocessen har Billund Kommune foretaget en screening af projektet i henhold til Miljøvurderingsloven. Det er vurderet, at projektet ikke er af et sådant omfang, at projektet er omfattet af VVM-pligt (Vurdering af Virkning på Miljøet).

Billund Kommune har på den baggrund truffet afgørelse om, at det ansøgte projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse efter miljøvurderingslovens Afsnit III. Kommunens afgørelse er meddelt som en særskilt afgørelse samtidig med denne miljøgodkendelse.

³ LBK nr. 1121 af 03/09/2018. Lov om miljøbeskyttelse – med senere ændringer

⁴ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, LBK nr. 448 af 10/05/2017

Lov om naturbeskyttelse

Hvis godkendelse af en etablering, ændring eller udvidelse af et ferskvandsdambrug forudsætter en dispensation fra § 3, jf. § 65, stk. 3, i lov om naturbeskyttelse, skal kommunalbestyrelsen i henhold til Dambrugsbekendtgørelsens § 8 samtidig træffe afgørelse herom.

Der er ikke er ansøgt om ændringer på Utoft Dambrug indenfor områder, som er omfattet af beskyttelse efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Landzonetilladelse

Området er ikke lokalplanlagt. Visse udvidelser og ændringer kræver landzonetilladelse efter reglerne i planlovens § 35.

Billund Kommune har vurderet, at den oplyste etablering af tæt bund i slamdepotet, samt uddybning af bundfældningsbassinet, ikke kræver landzonetilladelse, idet der er tale om ændringer under terrænniveau, som ikke medfører ændring af områdets anvendelse.

4. Godkendelsens udnyttelse og varighed mv.

Denne afgørelse erstatter det tidligere Ribe Amtsråds meddelelse af 28. december 1989 vedr. maksimalt tilladt foderforbrug mv., Miljøstyrelsens stadfæstelse af amtets tilladelse den 30. oktober 1990, samt Miljøankenævnets stadfæstelse den 4. december 1991 af Miljøstyrelsens afgørelse.

Miljøgodkendelsen er gyldig, når den er meddelt. Ved klage kan klagenævnet dog bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse i klageperioden og mens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

I medfør af godkendelsesbekendtgørelsens § 32 fastsættes vilkår om, at godkendelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes indenfor 2 år efter, den er meddelt. Med udnyttelse forstås, at dambrugets indretning og drift sker iht. godkendelsens vilkår.

Hvis driften af dambruget ophører i 3 på hinanden følgende år, bortfalder godkendelsen, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 78a.

Om ferskvandsdambrug godkendt efter Dambrugsbekendtgørelsens kapitel 4, jf. § 26, fremgår af § 26 stk. 3 og 4, at kommunalbestyrelsen inden udgangen af 2026 skal revurdere godkendelsen med henblik på, at dambruget overgår til regulering efter bekendtgørelsens kapitel 3 om emissionsbaseret regulering, eller ved udløbet af retsbeskyttelsesperioden, jf. § 41 a i lov om miljøbeskyttelse, hvis retsbeskyttelsen endnu ikke er udløbet inden udgangen af 2026.

Retsbeskyttelsesperioden for denne miljøgodkendelse udløber den 22. november 2026.

Herudover skal tilsynsmyndigheden indenfor retsbeskyttelsesperioden tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud i de situationer, der er opstillet i Miljøbeskyttelseslovens § 41a, stk. 2. Herunder indgår særligt for dambrug punkt 7: "der i øvrigt er kommet nye oplysninger om beho-

vet for afgittringer på ferskvandsdambrug af hensyn til beskyttelsen af faunaen i vandløb og søer”.

5. Høring

Et udkast til miljøgodkendelse har været sendt i høring hos virksomheden.

Der er ikke foretaget partshøring af dambrugets naboer, idet der i forbindelse med afgørelsen ikke foretages ændringer på dambruget, som kommunen vurderer, er af væsentlig betydning for naboer.

Virksomheden har ikke indenfor høringsfristen fremsendt bemærkninger til udkastet.

Efter høringen har Billund Kommune ændret vurderingen af kravet til afgittring i dambrugets udløb, således, at det vurderes, at en gitterstørrelse på 10 mm er tilstrækkelig. Da ændringen ikke er til ugunst for ansøger, er der ikke foretaget fornyet høring af et udkast til afgørelsen.

6. Øvrige forhold

Der gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning.

Dambruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de deri nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Dambruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til Miljøbeskyttelseslovens regler. Udvidelser og ændringer skal anmeldes til Billund Kommune, som skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse, eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Tilsynsmyndigheden kan til enhver tid revidere kontrolvilkårene for at forbedre egenkontrollen eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 72, stk. 3.

7. Offentliggørelse mv.

Endelig afgørelse om miljøgodkendelse annonceres den 22. november 2018 på Billund Kommunes hjemmeside samt den 27. november 2018 i Billund Ugeavis og Ugeavisen Grindsted.

Afgørelsen er sendt til:

Utoft Dambrug ApS, Hedemarken 18, 7200 Grindsted

Med kopi til:

Konsulent Kaare Michelsen, kaare@danskakvakultur.dk

Endvidere er afgørelsen sendt til:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,

nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk

Miljøkoordinator for Danmarks Sportsfiskerforbund, hereford@bbsyd.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dncillund-sager@dn.dk, dn@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk, trekantomraadet@friluftsradet.dk

8. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 98, 99 og 100 i Miljøbeskyttelsesloven. Klagen skal være indgivet senest den 20. december 2018.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnet hjemmeside, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

9. Planlægningsmæssige forhold mv.

9.1 Planloven

Der foreligger ingen lokalplan for området. Utoft Dambrug er beliggende i landzone. Området er omfattet af planlovens⁵ landzonebestemmelser, ifølge hvilke, der ikke må opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, inden kommunen har taget stilling til, om ændringerne kræver landzonetilladelse.

Billund Kommune har vurderet, at den oplyste etablering af tæt bund i slamdepotet, samt uddybning af bundfældningsbassinet, ikke kræver landzonetilladelse, idet der er tale om ændringer under terrænniveau, som ikke medfører ændring af områdets anvendelse.

9.2 Spildevandsplan

Gældende spildevandsplan for området er Spildevandsplan 2011-2018 for Billund Kommune. Området er omfattet af kategorisering som "Spredt bebyggelse, rensklasse O", hvilket bl.a. omfatter opsamling af spildevand i samletanke og nedsivning.

9.3 Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM)

Ferskvandsdambrug er optaget som punkt 1 f "Intensivt fiskeopdræt" på bilag 2 i Miljøvurderingsloven⁶. Natur- og Miljøklagenævnet har i NMK-34-00257 af 8. maj 2013 fastlagt, at dambrug, som har ansøgt om godkendelse inden den 14. marts 1999 (tidspunktet for dambrugs optagelse i VVM-bekendtgørelsens bilag), og som ikke er ændret siden, ikke er omfattet af krav om VVM-screening. Utoft Dambrug har ansøgt om miljøgodkendelse første gang i 1998.

Der skal imidlertid foretages ændringer i dambrugets indretning og drift i forbindelse med godkendelsesprocessen, hvilket er omfattet af Miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 13a, der vedrører ændringer eller udvidelser af anlæg, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan være til skade for miljøet.

I overensstemmelse med bekendtgørelsens § 21 har Billund Kommune derfor foretaget en vurdering af, hvorvidt de ansøgte udvidelser og ændringer er omfattet af planlovens regler om udarbejdelse af VVM-redegørelse. Vurderingen er foretaget som en screening efter kriterierne i § 21.

Billund Kommune har på baggrund af screeningen truffet afgørelse om, at det ansøgte projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse efter Miljøvurderingslovens Afsnit III. Kommunens afgørelse er meddelt som en særskilt afgørelse samtidig med denne miljøgodkendelse.

9.4 Internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttede arter

I henhold til § 7 og 10 i Habitatbekendtgørelsen⁷, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område eller konkrete bilag IV-arter væsentligt.

Kommunen har lavet en væsentlighedsvurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med miljøgodkendelsen. Vurderingen fremgår af bilag 7.

⁵ LBK nr. 287 af 16/04/2018: Bekendtgørelse af lov om planlægning

⁶ LBK nr. 448 af 10/05/2017: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

⁷ BEK nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Det fremgår af vurderingen, at miljøgodkendelse af dambruget med de fremtidige vilkår for indretning og drift ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke beskyttede arter eller Natura 2000-områder. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura-2000 områder eller på konkrete bilag IV-arter.

10. Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

10.1 Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelsen af dambruget.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om dambruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som dambruget giver anledning til. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til de anlægsnære påvirkninger (lugt, støj mm.), dels i forhold til de naturmæssige forhold (natur, vandmiljø mm.).

10.2 Indretning og drift

Renseforanstaltninger

Dambrugets konsulent har i ansøgningsmaterialet redegjort fra den fremtidige indretning og drift, jf. nedenstående kursiverede skrift.

”Utoft Dambrug er indrettet som et traditionelt jorrdambrug med 47 damme. I Grindsted Å er der etableret et hovedstemmевærk, og umiddelbart opstrøms dette indtager dambruget vand via et indløbsbygværk. Fra indløbet løber vandet ind i dambrugets fødekanal, der ligger i øst-vestlig retning. Fra fødekanalen løber vandet til dambrugets damme. Dammene er samlet i to afsnit: et afsnit nord for fødekanalen med 25 damme, og et afsnit syd for fødekanalen med 22 damme. Dammene har en længde på 20 – 32 m og en bredde på 4 – 8 m.

Fra dammene i det sydlige afsnit ledes vandet til en bagkanal beliggende syd for dammene. Vand fra den sydlige bagkanal returpumpes til fødekanalen.

Vandet fra dammene i den nordlige afdeling ledes til en bagkanal beliggende nord for dammene. Fra denne kanals vestlige ende ledes vandet til dambrugets bundfældningsanlæg, hvorigennem alt det anvendte vand fra dambruget passerer.

Bundfældningsbassinet er ca. 70 m langt og 10 m bredt. Vanddybden uddybes til ca. 1,75 m. Ved et vandindtag 427,5 l/sek. er vandets hastighed gennem de første 37,5 m i bundfældningsanlægget på 2,5 cm/sek. Opholdstiden i denne del af anlægget er 25 min. Den samlede opholdstid er på 38 min.

Bundfældningsanlægget er forsynet med en automatisk slamsuger, som ”støvsuger” bunden. Oprensning kan foretages, mens anlægget er i drift.

Det centrale bundfældningsanlæg opfylder følgende krav:

- 1) Anlæggets afløb er udformet med fast tærskel, så udskylning af slam ikke kan foretages.*
- 2) Anlæggets afløb sker fra overfladen og afløbet er forsynet med skummebrædt.*

- 3) Der findes ikke fisk i anlægget.
- 4) Anlægget bliver regelmæssigt tømt for slam i produktionstiden, således at slamlaget løbende holdes på et lavt niveau.

Slamsugeren renses efter behov, smøring og træk kontrolleres. Der føres dagligt tilsyn med anlægget. Ved afvigelse af normaldrift foretages udbedrende handlinger efter samråd med den driftsansvarlige, således at maksimal renseevne så vidt muligt altid opretholdes.

Billund Kommunes vurdering

Dambruget er indrettet med et centralt bundfældningsanlæg og skal derfor overholde kravene under punkt 2 i Dambrugsbekendtgørelsens bilag 3.

I henhold til punkt 2 i bekendtgørelsens bilag 3 skal vandets opholdstid være minimum 25 minutter, og vandets hastighed gennem bundfældningsbassinet må ikke overstige 2,5 cm/s.

Dimensionerne af det fremtidige bundfældningsbassin (længde x bredde x dybde) er oplyst til 70 x 10 x 1,75 m, hvilket medfører et tværsnitsareal på 17,5 m² og et volumen på ca. 1.225 m³. Ved en vandgennemstrømning på 427,5 l/s gennem bassinet er vandhastigheden 2,44 cm/sekund⁸ og opholdstiden ca. 48 minutter⁹. Bundfældningsbassinet vurderes således at være dimensioneret, så det lever op til kravet til opholdstid.

Med den oplyste ændring af bundfældningsbassinet vurderes kravene til gennemstrømningshastighed og opholdstid således opfyldt ved et maksimalt vandindtag på 427,5 l/sek. fra Grindsted Å.

Der fastsættes vilkår om, at bundfældningsbassinet senest 1 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen skal være indrettet som oplyst i ansøgningen og således, at vandets hastighed gennem bundfældningsbassinet ikke overstiger 2,5 cm/s, og at vandets opholdstid er minimum 25 minutter. Virksomheden skal orientere tilsynsmyndigheden, når ændringerne er udført.

Ansøgers oplysninger om bundfældningsanlæggets indretning, jf. ovenstående oplysninger nr. 1 - 3 opfylder krav nr. 1, 2 og 4 under punkt 2 i Dambrugsbekendtgørelsens bilag 3. Disse indretningskrav fastsættes som vilkår i godkendelsen.

Dambrug med centralt bundfældningsanlæg skal etableres med slamsump i området nærmest anlæggets indløb, såfremt der ikke er etableret anden renseforanstaltning til slamtilbageholdelse. For anlæg med slamsump er der i krav nr. 3, 5, 6 og 7 stillet krav til dambrugs indretning og drift i forbindelse med slamoprensning. I ansøgningen er det imidlertid oplyst, at der ikke er etableret slamsump, idet der i stedet anvendes et automatisk slamsugningssystem, som afsuger bunden i bundfældningsbassinet.

⁸ $(427,5 \text{ l/s} \times 1.000 \text{ cm}^3/\text{l}) / (17,5 \text{ m}^2 \times 10.000 \text{ cm}^2 / \text{m}^2) = 2,44 \text{ cm/s}$

⁹ $(1225 \text{ m}^3 \times 1.000 \text{ l/m}^3) / (427,5 \text{ l/s} \times 60 \text{ s/min}) = 47,8 \text{ min.}$

På den baggrund stilles vilkår om, at der skal være etableret automatisk slamsugeranlæg i bundfældningsbassinet, og vilkår vedr. regelmæssig slamoprensning mv., jf. kravene under punkt 2 i bilag 3.

Endvidere stilles, jf. Dambrugsbekendtgørelsens bilag 3, vilkår om, at damme - med undtagelse af selvrensende damme -, og kanaler, hvori der opdrættes eller opbevares fisk, i produktionsperioden skal tømmes for slam ved udfiskning eller højst med 6 ugers mellemrum. Større slam-ansamlinger skal fjernes straks.

Slamhåndtering.

Dambrugets konsulent har i ansøgningsmaterialet redegjort fra den fremtidige indretning og drift, jf. nedenstående kursiverede skrift.

Opdrættet foregår på basis af regnbueørred, hvor slamproduktionen vil kunne forventes at udgøre ca. 300 m³ årligt ved et tørstofindhold i slammet på 7,5 % og et fosforindhold på 0,15 % i det våde slam. Kvælstofindholdet i det våde slam kan forventes at udgøre ca. 0,30 %.

Udfældning og deponering af slam fra damme, kanaler og bundfældningsbassin sker i et slamdepot - placeret umiddelbart nord for renseanlægget - på ca. 450 m³ ved en effektiv dybde på ca. 1,5 m (30 x 8 x 1,5 m). Bassinet bliver forsynet med en plast- eller lermembran.

Der er indgået aftaler om deponering af slammet på jordbrugsarealer.

Billund Kommunes vurdering

Der stilles vilkår om, at slam og slamvand, der stammer fra oprensning af damme, kanaler og bundfældningsbassin, skal opbevares i slamdepot.

Det er kommunens vurdering, at etablering af en membran i slambassinet, som oplyst af ansøger, vil sikre, at slamopbevaringen kan ske i overensstemmelse med indretningskravene i Dambrugsbekendtgørelsens bilag 3. Der stilles vilkår om, at slamdepotets sider og bund senest 1 år efter godkendelsens meddelelse skal være udført med plast- eller lermembran, som efter tilsynsmyndighedens vurdering sikrer, at der ikke sker udsivning af slam/vand til vandløb og søer eller nedsivning til jord eller grundvand.

I overensstemmelse med indretningskravene i Dambrugsbekendtgørelsens bilag 3 stilles vilkår om, at overskudsvand fra slamdepot skal afledes til rensningsanlæg (bundfældningsanlægget).

Der stilles vilkår om, at kapaciteten af dambrugets slamdepot mindst skal svare til slamproduktionen fra 9 måneders drift, at slamdepotet skal tømmes mindst en gang årligt, og at slam skal bortskaffes til jordbrugsformål, biogasanlæg eller lign. i henhold til gældende lovgivning.

Vandforbrug, vandmåler og vandstyring

Dambrugets konsulent har i ansøgningsmaterialet redegjort fra den fremtidige indretning og drift, jf. nedenstående kursiverede skrift.

Til realisering af dambrugets produktion påregnes der maksimalt indtaget 427,5 l/sek. fra Grindsted Å i perioder med tilstrækkelig afstrømning. Med en indretning som et traditionelt jorddambrug er det ikke for nuværende økonomisk muligt at begrænse dambrugets vandindtag yderligere. Dette vil indebære et stærkt øget energiforbrug til pumpning og beluftning/iltning, der ikke vil være indkomstmæssig dækning for, og som vil betyde en øget forurening forårsaget af den nødvendige energiproduktion.

Vandføringen gennem dambruget registreres ved hjælp af hastighedsmålere, der placeres i faste punkter ved dykkede rør i dambrugets til- og afløb. Det er om ikke enkelt, så dog overskueligt, at etablere en vandmåler i dambrugets tilløbskanal. Ved dambrugets afløb findes der ikke umiddelbart nogen god løsning.

Billund Kommunes vurdering

I Dambrugsbekendtgørelsens bilag 3 fremgår, at dambrug skal drives således, at forbruget af vandressourcen begrænses mest muligt, og at et maksimalt vandforbrug på 25 l/s vurderes at være tilstrækkeligt i forhold til 10 tons foder. Med et tilladt årligt foderforbrug på 171 t medfører dette for Utoft Dambrug et maksimalt vandforbrug på 427,5 l/s.

Billund Kommune skal i henhold til Dambrugsbekendtgørelsens § 18, stk. 1, nr. 2, fastsætte vilkår for drift og indretning jf. bilag 3. Bekendtgørelsen giver ikke mulighed for afvigelse fra bestemmelserne vedr. vandforbrug for andre end æg- og yngelproduktioner og økologiske produktioner. På den baggrund fastsættes vilkår om et maksimalt vandindtag på 427,5 l/s vand fra Grindsted Å.

Tilsvarende stilles i henhold til bilag 3 vilkår om, at der senest 1 år efter godkendelsens meddelelse skal være monteret et instrument med log funktion til kontinuert måling af vandføring (vandmængden i l/s) med en målenøjagtighed på $\pm 5\%$ i alle vandindtag til dambruget og alle vandafløb fra dambruget, således at det samlede vandindtag hhv. vandafledning kan følges kontinuert (enten som øjebliksvandføringen hvert 10. minut eller som gennemsnit hvert 10. minut ved hyppigere måling).

I overensstemmelse med reglerne for egenkontrol i § 19, stk. 1, nr. 2, i Dambrugsbekendtgørelsen stilles vilkår om, at dambruget senest 1 år efter godkendelsens meddelelse skal foretage kontinuerlig måling af vandføring af både det samlede vandindtag og den samlede vandafledning fra ferskvandsdambruget med en målenøjagtighed på $\pm 5\%$.

Foderforbrug

Dambrugets konsulent har i ansøgningsmaterialet redegjort fra den fremtidige indretning og drift, jf. nedenstående kursiverede skrift.

Produktionen vil hovedsageligt være fisk til put and take i størrelsen fra 1.000 g og op. Der forventes et årligt foderforbrug på 171 ton. Med en foderkvotient på 1 forventes en årlig produktion på ca. 170 ton.

Der bliver udelukkende benyttet højenergifoder, som er fremstillet i overensstemmelse med de foreliggende forskningsresultater, som peger på en energifordeling mellem fedt og protein på ca. 50 % til hver eventuelt med en overvægt på fedtenergien ved fisk over sættefiskstørrelse. Alle danske foderfabrikanter leverer foder af

denne type, og ved praktiske afprøvninger på dambrugene, kan der ikke registreres en signifikant forskel i foderkonverteringen fabrikaterne imellem.

Produktionen tilrettelægges således, at foderkvotienten ikke overskrider 0,95 for fisk under et kg. Foderkvotienten overstiger ikke 1,2 for fisk på 1 kg og derover.

Dambrugets besætning holdes på en størrelse, hvor den daglige udfodring svarer til et foderniveau på mellem 0,5 og 0,7. I dette område opnås den laveste foderkvotient, medens tilvæksthastigheden ligger under det økonomisk optimale.

Dambrugets seneste årsfoderkvotient er opgjort til 0.98. Ud over anvendelse af et godt foder, indikerer en foderkvotient af denne størrelsesorden en god planlægning af produktionen og afsætningen ved produktion af store fisk.

Billund Kommunes vurdering

Det ansøgte foderforbrug er baseret på fodertildelingen efter den tidligere dambrugsbekendtgørelse jf. Ribe Amts afgørelse af 28. december 1989 og endelig stadfæstet af Miljøankenævnet den 4. december 1991. I denne miljøgodkendelse fastsættes vilkår vedrørende foderforbrug, som tillader et uændret foderforbrug svarende til 171 tons pr. år.

Ud fra dambrugets årsindberetninger tilgængelige i Danmarks Miljøportal PULS kan foderkvotienterne over de seneste år opgøres til det i nedenstående tabel anførte.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Gns.
Foderforbrug (tons)	150,6	126,23	144,87	171,58	152,33	98,27	140,6
Produktion (tons)	132	127,8	138,75	152,484	141,881	121,15	135,7
Foderkvotient	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	0,8	1,0

Tabel 1: Dambrugets foderkvotient de seneste år

I henhold til bilag 5 i Dambrugsbekendtgørelsen skal produktionen med undtagelse af produktion af fisk over et 1 kg tilrettelægges således, at foderkvotienten på årsbasis ikke overskrider 0,95. For fisk på 1 kg eller derover, må foderkvotienten ikke overstige 1,2. I de anførte år har godt halvdelen af dambrugets produktion i gennemsnit været store fisk (53 %). På den baggrund indikerer de beregnede foderkvotienter i ovenstående tabel, at dambruget kan overholde disse krav.

Der fastsættes vilkår til dambrugets foderkvotient svarende til kravene i bilag 5.

I overensstemmelse med bilag 5 fastsættes endvidere vilkår om, at der alene må benyttes tørfoder, som skal være energirigt og højt fordøjeligt, og der fastsættes vilkår om grænseværdier for indhold af nettoenergi, smuld, kvælstof og fosfor i foder til konsum- og sættefisk.

Afgitring

I henhold til Dambrugsbekendtgørelsens § 20 skal kommunen i afgørelsen stille en række konkrete vilkår vedrørende afgitring af ind- og udløb på dambruget, herunder minimumskrav for størrelsen på åbningerne i gitteret, som skal være ≤6 mm

ved indløb og ≤ 10 mm ved udløb, medmindre hensyn til bevaring og beskyttelse af fiskearter i det pågældende vandsystem kræver mindre åbninger i gitteret.

På baggrund af habitatvurderingerne i bilag 7 stilles i denne afgørelse vilkår om, at åbningerne i indløbsgitteret af hensyn til snæbellarver maksimalt må være 1 mm i perioden februar – juni, mens der den øvrige del af året tillades åbninger i indløbsgitteret på maksimalt 4 mm, således at yngel af flod- og havlampretter ikke tages ind på dambruget.

Åbningerne i udløbsgitteret skal blot overholde det generelle krav på ≤ 10 mm, hvilket stilles som vilkår. Herudover stilles vilkår til indretning og drift af afgangstrøbet svarende til bekendtgørelsens krav i § 20, stk. 3, nr. 2 – 9.

10.3 Støj

Støj og transport

I forhold til støj og transport på Utoft Dambrug oplyser ansøger:

"Støj fra anlægget vil forekomme som følge af periodevis traktorkørsel og afhentning af fisk med lastbiler. Traktorkørslen og afhentningen af fisk giver i dag ikke anledning til støjgener ved anlæggets naboer.

Transport til og fra virksomheden sker ad Vejle Landevej. Der vil være tale om transport af foder til virksomheden og bortkørsel af færdige fisk. Der vil i gennemsnit være tale om mellem 1 og 2 lastbiltransporter pr. uge.

De anvendte pumper og beluftere er af støjsvage typer, som ikke kan registreres ved dambrugets skel mod nabobebyggelse."

Billund Kommunes vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmestliggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Der stilles vilkår om overholdelse af disse grænseværdier.

Det er kommunens vurdering, at dambruget kan drives, uden at dette medfører støjgener og under overholdelse af disse støjvilkår. Det vurderes endvidere, at transport til og fra virksomheden kan ske uden at medføre væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

Der stilles vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at virksomheden på Billund Kommunes anmodning ved beregning / måling skal dokumentere dambrugets støjbelastning i omgivelserne. Dokumentationen udføres på virksomhedens bekostning.

10.4 Luftforurening

I forhold til luft og lugt på Utoft Dambrug oplyser ansøger:

Der er ingen kilde til luftforurening på dambruget. Punktet er ikke relevant ved dambrugsproduktion.

Der kan være tale om potentielt lugt fra containeren med døde fisk. Døde fisk opsamles og deponeres i en lukket beholder. De døde fisk afhentes af et specialfirma, som afsætter fiskene til et biogasanlæg.

Der er ingen lugt fra selve anlægget (inkl. "slambed").

Billund Kommunes vurdering

Nærmeste beboelse ligger over 150 m fra dambruget. I betragtning af afstanden til omboende, er det kommunens vurdering, at dambruget kan drives uden at lugt, støv eller luftforurenende udstødningsgasser, medfører væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

Der stilles vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lugt- eller støvpåvirkninger i omgivelserne, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

10.5 Affald

I forhold til affald på Utoft Dambrug oplyser ansøger:

"Der vil forekomme affald fra virksomheden i form af tomme fodersække og anden emballage. Dette affald fjernes gennem den offentlige dagrenovation i det omfang der ikke er tale om eventuel kemikalieemballage omfattet af loven om olie- og kemikalieaffald. Denne type affald samt eventuelle medicin- og hjælpestofrester afhændes i overensstemmelse med Kommunens affaldsdirektiv.

Der er indgået aftaler om deponering af slammet (ca. 300 m³ årligt) på jordbrugsarealer.

Herudover vil der være tale om opsamlede døde fisk i ukendt omfang. Døde fisk opsamles og deponeres i en lukket beholder. De døde fisk afhentes af et specialfirma, som afsætter fiskene til et biogasanlæg, hvor de efter afgangning indgår i et gødningsprodukt til landbrugsformål."

Billund Kommunes vurdering

Der stilles **vilkår om**, at dambrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

I overensstemmelse med Dambrugsbekendtgørelsens § 18 stilles vilkår om, at døde fisk skal opsamles dagligt og opbevares og bortskaffes forsvarligt. Kommunen finder, at de oplyste procedurer på dambruget er i overensstemmelse med vilkåret.

Der stilles vilkår om, at farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Afhændelse af slam til jordbrugsarealer reguleres af Slambekendtgørelsen¹⁰.

Bortskaffelse af affald skal i øvrigt ske i henhold til kommunens affaldsregulativer. Da affaldsbortskaffelse fra virksomheden reguleres direkte af regulativerne, finder Billund Kommune ikke, at der skal stilles vilkår herom i denne afgørelse.

10.6 Spildevand – Sanitært spildevand og regnvand

I forhold til spildevand på Utoft Dambrug oplyser ansøger:

Der er ingen toilet/vaske faciliteter på dambrugsanlægget. De ansatte bruger den nærliggende fiskermesterbolig til dette formål.

Lagerbygningen (eller "maskinhuset") på dambrugsanlægget har en tagoverflade på 90 m². Vand fra tagfladerne går i en faskine ved huset. Gulvet i maskinhuset er udført i beton, plus ca. 36 m² fundament under ilttank.

Veje, vendeplads og parkeringsområde er udført med stabil grus.

Billund Kommunes vurdering

Virksomheden har ikke direkte udledning af sanitært spildevand eller overfladevand til vandløb, søer eller havet. Virksomhedens håndtering af disse spildevandstyper er derfor ikke omfattet af regulering i denne miljøgodkendelse, som meddeles efter regler i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.

Virksomhedens håndtering af disse spildevandstyper er omfattet af regler jf. miljøbeskyttelseslovens kapitel 4.

I det nedenstående er der taget stilling til virksomhedens direkte udledninger af spildevand med forurenende stoffer fra dambrugets produktion, som er omfattet af reglerne i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, jf. lovens § 34.

10.7 Spildevand - Udledning af næringsstoffer

Dambrugets konsulent har i ansøgningsmaterialet redegjort fra den fremtidige indretning og drift, jf. nedenstående kursiverede skrift.

Dambrugets belastning.

Med en foderkvotient på 0,98 og et moderne foder med 45 % protein og 0,9 % fosfor kan fiskenes produktionsbidrag ved brug af 171 t foder beregnes til:

Totalkvælstof: 7.514 kg.

Totalfosfor: 789 kg.

Ammonium: 4.789 kg.

B15: 15.327 kg.

Rensegrader.

Dambrugets rensegrader er baseret på dambrugsbekendtgørelsen. Det indebærer en rensning på 20 % for B15, 7 % for kvælstof og 20 % for fosfor.

Udledning

¹⁰ BEK nr. 1001 af 27/06/2018 om anvendelse af affald til jordbrugsformål

Med en produktion baseret på 171 t foder/år blev udledningen fra dambruget ved 26 egenkontrolmålinger målt til følgende mængder:

Organisk stof: 6.474 kg.

Total fosfor: - 31 kg

Total Kvælstof: 4.384 kg

Ammonium: 1.622 kg

Medianminimumsvandføringen ved dambruget anføres til 1300 l/sek. Med de anførte årsudledninger vil disse give anledning til følgende middelkoncentrationsforøgelse i recipienten ved medianminimum: BI5 = 0,16 mg/l, TP = 0 mg/l, TN = 0,11 mg/l og NH4 = 0,04 mg/l. Udledningen af suspenderet stof vil i værste fald være ubetydelig og ellers negativ.

I forhold til BAT oplyser ansøgers konsulent følgende:

Af nedenstående tabel fremgår, at dambruget overholdt BAT-kravene for fosfor og kvælstof ved regulering på emission med en god margin i 2010 - 17. BI5 for fisk mindre end 1 kg overholdes. Dambruget producerer hovedsageligt fisk over et kg til konsum og put and take anlæg. BAT standarderne vurderes op mod ferskvandsdambrugets egenkontrolprøver over et års produktion ud fra den netto stoftilførsel som ferskvandsdambruget bidrager med pr. tons produceret fisk.

	NH3NH4	Ntot	Ptot	BI5
Tilladt udledning i kg pr. år	13245	9934	828	16556
Målt udledning i kg pr. år	1670	3995	-20	6620
Målt udledning i kg pr. ton foder	8,2	19,7	-0,1	32,6
Udledning kg/ton fisk ved FK = 0,95	7,8	18,7	-0,1	31,0
Bat standardkrav kg/ton fisk		29,7	1,67	31,7
Bat standardkrav kg/ton fisk > 1 kg		30	2,7	37
Foderforbrug i ton/år ud fra prøvedage	203			

Tabel 2: Ansøgningens oversigt over dambrugets specifikke udledning i 2012 - 17

Af bilag 7 i dambrugsbekendtgørelsen fremgår, at kommunalbestyrelsen fastsætter vilkår om BAT standardkrav i en miljøgodkendelse, jf. § 12, for dambrug på emissionsbaseret regulering.

Utoft Dambrug ansøger om fortsat drift på foderkvote. Kravene til indretning, drift og renseforanstaltninger for Utoft Dambrug kan sidestilles med kravene til indretning, drift og renseforanstaltninger for dambrug godkendt på udledningskontrol med en foderkvote under 25 ton.

På dette grundlag foreslås følgende BAT-krav: Kvælstof: 42 kg/ton fisk. Fosfor: 2,5 kg/ton fisk. BI5: 55 kg/ton fisk.

Billund Kommunes vurdering

Næringsstoffer

Vandet, som udledes fra dambruget, indeholder organiske og iltforbrugende stoffer, kvælstof, fosfor samt rester af medicin og hjælpestoffer.

I bilag 3 i Dambrugsbekendtgørelsen er der opstillet udledergrænseværdier for BI_5 , ammoniumkvælstof, totalkvælstof og totalfosfor på hhv. $1,0 \text{ mg/l} \times Q_{\text{mm}}/Q_{\text{va}}$, $0,4 \text{ mg/l} \times Q_{\text{mm}}/Q_{\text{va}}$, $0,6 \text{ mg/l} \times Q_{\text{mm}}/Q_{\text{va}}$, og $0,05 \text{ mg/l} \times Q_{\text{mm}}/Q_{\text{va}}$, hvor Q_{mm} = medianminimum og Q_{va} = årlig aktuel vandafledning fra dambruget.

For at få en indikation af om dambruget kan forventes at overholde grænseværdierne, er der i nedenstående tabel vist disse værdier fra Utoft Dambrugs udledning i henhold til gennemsnittet af 6 årlige egenkontrolmålinger i ind- og udløb i en årrække, hvor de målte værdier er ganget med medianminimumsvandføringen på 1.300 l/s og divideret med den målte gennemsnitlige vandudledning fra dambruget i forbindelse med egenkontrollen.

Øverst i tabellen er der vist bekendtgørelsens grænseværdier, hvor der er anvendt samme medianminimumsvandføring og en vandudledning på 542 l/s, svarende til gennemsnittet af vandudledningen i de udførte egenkontroller.

	Vandudledning (l/s)	BI_5 (mg/l)	Total N (mg/l)	Total P (mg/l)	NH4-N (mg/l)
Grænseværdier		2,40	1,44 ¹¹	0,12	0,96
Udledning 2016 (egenkontrol)	572	0,863	0,606	0,031	0,284
Udledning 2015 (egenkontrol)	550	1,343	0,552	0,020	0,257
Udledning 2013 (egenkontrol)	511	0,889	0,593	0	0,271
Udledning 2012 (egenkontrol)	532	1,293	0,732	0,056	0,220
Udledning 2011 (egenkontrol)	558	0,675	0,776	0,040	0,252
Udledning 2010 (egenkontrol)	528	1,234	1,025	0,060	0,308
Middel (egenkontrol)	542	1,050	0,714	0,034	0,265

Tabel 3: Udledergrænseværdier og målt udledning

Som det fremgår af tabellen er der stor margin til grænseværdierne. Der fastsættes vilkår svarende til udledergrænseværdierne i Dambrugsbekendtgørelsens bilag 3.

I Dambrugsbekendtgørelsen er der endvidere i bilag 7 opstillet BAT-standardkrav til den maksimale udledning af kvælstof, fosfor og BI_5 , hvor den maksimalt tilladte udledning for fisk over 1 kg er på hhv. 30 kg/ton fisk, 2,7 kg/ton fisk og 37 kg/ton fisk for dambrug med et årligt foderforbrug (F_{fisk}) i intervallet 55 - 230 tons, mens grænseværdien for fisk under et kg udgøres af en beregningsmæssig værdi, som afhænger af produktionsstørrelsen.

For at få et indtryk af den potentielle udledning fra Utoft Dambrug er der i nedenstående tabel vist dambrugets udledning af kvælstof, fosfor og BI_5 ud fra teoretiske beregninger. Beregningerne er lavet hhv. på baggrund af standardproduktionsbidrag pr. tons foder i bilag 2 i Dambrugsbekendtgørelsen og på baggrund af stan-

¹¹ Beregningseksempel: $0,6 \times 1.300 / 542 = 1,44$

dardrensegrader for traditionelle jorddambrug, hvor renseeffekten er tillagt at være 7 % for Total-N og 20 % for Total-P og BI₅.

I tabellen ses desuden Utoft Dambrugs udledning af disse stoffer i henhold til gennemsnittet af 6 årlige egenkontrolmålinger i ind- og udløb i en årrække, hvor de målte værdier er ganget op til årsudledninger ved den målte gennemsnitlige vandudledning fra dambruget i forbindelse med egenkontrollen.

	Foder (tons)	Vandudledning (l/s)	BI ₅ (kg/år)	Total N (kg/år)	Total P (kg/år)
Teoretisk udledning	171		13.270	8.906 ¹²	670
Udledning 2016 (egenkontrol)	150,3	572	6.859	4.813	244
Udledning 2015 (egenkontrol)	171,6	550	9.858 ¹³	4.047	145
Udledning 2013 (egenkontrol)	126,2	511	5.648	3.765	-5
Udledning 2012 (egenkontrol)	141,6	532	8.906	5.041	386
Udledning 2011 (egenkontrol)	146,9	558	5.106	5.869	305
Udledning 2010 (egenkontrol)	154,5	528	8.359	6.942	408
Middel (egenkontrol) (kg/år)	148,2	542	7.575	5.133	248

Tabel 4: Teoretisk og målt udledning

Som det fremgår af tabellen ligger den teoretiske udledning væsentligt højere end den beregnede årlige udledning på baggrund af egenkontrollen. De anvendte standardrensegrader er af ældre dato og Miljøklagenævnet har i MKN 100-00371 af 18. oktober 2010 anført, at standardrensegraderne er baseret på et forholdsvist lille datamateriale, og at amtskommunernes indberetninger efter 1991 viser, at der er sket en væsentlig større reduktion af totalkvælstof end anført i standardrensegraderne.

I henhold til bilag 7 i den nugældende dambrugsbekendtgørelse skal overholdelse af BAT-standarderne i stedet vurderes ved, at man ud fra dambrugets egenkontrolprøver over et års produktion beregner årets netto-udledning (i kilo) og dividerer den med årets fiskeproduktion (i tons).

For at få en indikation af om dambruget kan forventes at overholde BAT-standardkravene, har kommunen i nedenstående tabel på den baggrund sammenholdt de beregnede årsudledninger fra egenkontrollen med de årlige antal ton fisk, som er produceret på Utoft Dambrug. Øverst i tabellen er der vist bekendtgørelsens BAT-standardkrav som et gennemsnit for en produktion, hvor halvdelen af produktionen består af fisk over et kilo.

¹² Beregningseksempel: $171 \text{ t} \times 56 \text{ kg/t} \times (1 - 0,07) = 8.906 \text{ kg}$

¹³ Beregningseksempel: $((550 \text{ l/s} \times 60 \times 60 \times 24 \times 365) \times 0,568 \text{ mg/l}) / 1.000.000 = 9.858 \text{ kg}$

	Prod. fisk (Ton)	BI5 (kg/t)	Total N (kg/t)	Total P (kg/t)
Grænseværdier, BAT		35,4	30,6 ¹⁴	2,3
2017	121,2	59,3	36,2	2,1
2016	141,9	48,3	33,9	1,7
2015	152,5	64,6 ¹⁵	26,5	0,9
2013	127,8	44,2	29,5	0,0
2012	132,0	67,5	38,2	2,9
2011	122,8	41,6	47,8	2,5
Middel	139,1	54,2	35,4	1,7

Tabel 5: BAT-standardkrav og målt udledning

Som det fremgår af tabellen ligger de gennemsnitlige værdier af BI5 og kvælstof over de gennemsnitlige BAT-grænseværdier. Som fastlagt i en række afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet (f.eks. NMK-34-00315 af 27.02.2014) kan kommunen ikke meddele miljøgodkendelse, medmindre kommunen vurderer, at krav til BAT kan overholdes. Billund Kommune har på den baggrund anmodet ansøger om at redegøre for, hvorledes BAT-grænseværdierne forventes overholdt.

Ansøgers konsulent anfører i den forbindelse, at beregning af næringsstofudledningen på baggrund af dambrugets egenkontrolprøver over et års produktion giver et overestimeret billede af den faktiske udledning, idet produktionen ikke er jævnt fordelt over året.

Billund Kommune er enig i, at der er tale om et forsimplet billede, men det er dette grundlag, som skal anvendes til kontrol af BAT-grænseværdierne, jf. anvisningerne i Dambrugsbekendtgørelsens bilag 7. Hidtil har kravet til dambruget været 6 årlige egenkontrolprøver, hvilket også udgør grundlaget for data i ovenstående tabel. Ved meddelelse af nærværende godkendelse vil dette blive øget til 12 årlige prøver. Dette vil forbedre kontrolgrundlaget, om end prøverne fortsat skal fordeles jævnt over året.

Vedrørende supplerende rensningstiltag henviser ansøgers konsulent til nedenstående tabel fra et notat fra DCE¹⁶.

¹⁴ Beregningseksempel: $(27+8/175*(230-139,1))/2+30/2$

¹⁵ Beregningseksempel: $9858 \text{ kg/år} / 152,5 \text{ t/år} = 64,6 \text{ kg}$

¹⁶ BAT- og ammonium-krav ved ferskvandsdambrug, Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Dato: 05. januar 2014, Rettet: 25. januar 2014 og 8. marts 2014

Tabel 2. Anslåede/indikative rensegrader ved kombination af renseforanstaltninger på ferskvandsdambrug baseret på vurdering af effekten af de enkelte renseforanstaltninger – men der mangler generelt empiri til dokumentation heraf. Bemærk at produktionsbidraget er lidt anderledes end i Bekendtgørelsen fra 2012: TN = 95 kg, TP = 4,7 og BI₅ = 95 kg pr. tons fisk. Fra Pedersen et al.(2013b).

¹⁾ Effekten af plantelagunen vil være afhængig af relative areal, flowhastighed, stofsammensætning og opholdstid m.v.

²⁾ Beregnet som eksempel ved skift til et dansk voksefoder anno 2012 med f.eks. 47 % protein, 28 % fedt, 11 % NFE, 1½ % træstof og 7 % aske (0,9 % P). Fordøjeligheder på 92 % for protein, 90 % for fedt, 70 % for NFE og 65 % for fosfor. FK=0,95.

	Effekt på partikulær del			Effekt på opløst del			Resulterende specifik udledning (kg/t fisk) – fraset vandløbsbidrag		
	BI ₅	Tot-N	Tot-P	BI ₅	Tot-N	Tot-P	BI ₅	Tot-N	Tot-P
Produktionsbidrag – ingen rensning							90	53	4,6
Bundfældningsbassin	32 %	46 %	30 %	5 %	0 %	0 %	72	49	3,7
Slamkegler ved udløb/centralt samt bundfældningsbassin samlet	65 %	55 %	65 %	10 %	2 %	14 %	53,5	47,5	2,4
Mekanisk filter (72 µm), slamkegler og bundfældningsbassin – samlet	73 %	58 %	73 %	12 %	3 %	18 %	48,7	46,8	2,1
Slamkegler, biofiltre og bundfældningsbassin - samlet	73 %	55 %	65 %	24 %	10 %	16 %	43,9	43,9	2,3
Slamkegler, biofiltre og plantelagune ¹ , samt bundfældningsbassin – samlet	80 %	67 %	70 %	35 %	20 %	20 %	38	38,5	2,1
Slamkegler, biofiltre og plantelagune ¹ , samt bundfældningsbassin og foderskifte ² – samlet							36,6	32,3	2,1

Ansøgers konsulent anfører i den forbindelse følgende:

Ved den teknisk bedst mulige, men ikke nødvendigvis økonomisk realisable mekaniske rensning, anfører tabel 2 en resulterende specifik udledning på 48,7 kg BI₅, 46,8 kg kvælstof og 2,1 kg fosfor. Der er enkelte traditionelle dambrug, der har etableret en form for biofiltre i afløbet. Disse filtre kan betragtes som kontaktfiltre, der f.eks. kan erstatte en mikrosigte. Egentlig biologisk rensning af vand fra traditionel dambrugsdrift er ikke et realistisk scenarie. Med de vandmængder, der er nødvendige, bliver stofkoncentrationerne for lave til at opnå en effektiv stofomsætning i den biologiske film. Med dambrugsbekendtgørelsens tilladte vandindtag pr. ton foder bliver ammoniumkoncentrationen f.eks. ikke over 0,4 mg/l. Ved en halvering af denne koncentration, kan der i velfungerende filtre, forventes en middeldom-sætningsrate på ca. 0,07 g N/m² pr. døgn. Til sammenligning er omsætningsraten over 0,25 g N/m² pr. døgn ved ammoniumkoncentrationer over 1 mg/l. Kravet til filterstørrelse bliver herved urimelig stort. Omsætningen af organisk stof er ligeledes koncentrationsafhængig men mindre entydig end omsætningen af ammonium.

Den kvælstoffjernelse, der anføres for biofiltre i tabel 2 er baseret på kvælstofoptagelse i biofilmen og ikke denitrifikation. Ved lave stofkoncentrationer er biofilmdannelsen pr. m² specifikt filterareal lav. Et betydende kvælstofoptag er således ikke realistisk set i lyset af kravet til filterstørrelsen. En betydende kvælstoffjernelse i en eventuel mindre lagune er heller ikke realistisk grundet stor vandgennemstrømning med iltrigt vand.

Ved mekanisk rensning er der ikke baggrund for en differentiering af BAT-kravene for dambrug på foderkvote. De krav der anføres for dambrug reguleret på udledning med en Ftill. på op til 25 ton må i den sammenhæng anses for realistiske, da indretningskravene er ens.

Det fremgår af Dambrugsbekendtgørelsens § 18, at kommunen for dambrug på foderkvote bl.a. skal fastsætte vilkår om BAT-standardkrav jf. bekendtgørelsens bilag 7. I henhold til § 2 kan kommunen kun fravige bekendtgørelsens regler i det

omfang, det fremgår af de enkelte bestemmelser eller bilag. Hverken § 18 eller bilag 7 giver mulighed for, at kommunen kan fravige reglerne.

Det fremgår videre af bekendtgørelsens bilag 7, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte skærpede krav til rensning, hvis dambruget ikke opfylder BAT standardkrav. Ud fra de normale betragtninger omkring BAT og forureningsreduktion, som lægges til grund for regulering af virksomheder efter Miljøbeskyttelsesloven, kan kommunen dog ikke stille krav til anvendelse af en bestemt teknologi.

Resultaterne fra dambrugets egenkontrolprøver i ovenstående tabel 5 viser, at dambrugets udledning af næringsstoffer ligger væsentligt under de generelle udledningsniveauer, som i DCEs notat forventes ved rensning via et bundfældningsbassin.

I ovenstående afsnit 10.1 er der fastsat vilkår om, at dambrugets bundfældningsbassin skal udvides senest 1 år efter godkendelsens meddelelse. Det må forventes, at den nedsatte vandhastighed og øgede opholdstid i bundfældningsbassinet herefter vil forbedre rensningen og reducere dambrugets næringsstofudledning yderligere.

Det er kommunens vurdering, at dambruget herudover har tilstrækkelige og anerkendte teknologiske muligheder for at etablere supplerende rensningsforanstaltninger, jf. DCEs ovennævnte notat, hvis egenkontrolresultaterne viser, at udvidelserne af bundfældningsbassinet ikke medfører tilstrækkelig rensning til overholdelse af BAT-standarderne.

Billund Kommune finder på ovenstående baggrund, at der kan meddeles miljøgodkendelse af dambruget, idet der fastsættes vilkår for BAT svarende til BAT-standarderne for dambrugets produktionsstørrelse i tabel 1 og 2 i bilag 7, således at disse skal overholdes senest et år efter godkendelsens meddelelse. I overensstemmelse med anvisningerne i bilag 7 fastsættes, at overholdelse af BAT standarderne vurderes ved, ud fra dambrugets egenkontrolprøver over et års produktion, at beregne årets netto-udledning (i kilo) og dividere den med årets fiskeproduktion (i tons).

Der stilles vilkår om, at dambruget skal være indrettet med rensningsteknologier, som sikrer, at BAT-standardkravene overholdes. Endvidere fastsættes vilkår om, at virksomheden – hvis vilkår for BAT konstateres overskredet – senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom, skal fremsende en redegørelse for, med hvilke foranstaltninger overskridelsen vil blive afhjulpet fremover og en tidsplan for foranstaltningernes gennemførelse. De anvendte foranstaltninger skal bestå af anerkendt rensningsteknologi, og virksomheden skal ud fra anerkendt viden om teknologiernes rensningseffekt redegøre for, at de planlagte foranstaltninger vil kunne sikre, at vilkår for BAT fremover kan overholdes.

Ved meddelelse af denne miljøgodkendelse vil implementering af BAT-standardkravene medføre, at dambrugets udledning af BI_5 og kvælstof reduceres i forhold til det hidtidige gennemsnit, jf. tabel 5. Udledningen af BI_5 og kvælstof pr. tons fisk vil blive reduceret med hhv. 18,8 kg og 4,8 kg, svarende til en reduktion på hhv. ca. 35 % og ca. 14 %.

Ved fuld udnyttelse af foderkvoten og en årlig produktion på 170 tons vil den samlede årlige udledning af BI_5 og kvælstof maksimalt andrage hhv. ca. 5.700 kg og 5.100 kg, hvor fuld udnyttelse på baggrund af de hidtidige gennemsnitsudledninger vil medføre udledninger på hhv. ca. 8.700 kg og 5.900 kg.

Implementering af BAT-standardkravet for fosforudledningen ved meddelelse af miljøgodkendelsen vil fastlægge et loft for udledningen, men kravet vil ikke i sig selv medføre ændringer i forhold til dambrugets hidtidige gennemsnitsudledninger. Tilsvarende sikres via BAT-krav til fosforindhold i foderet iht. Dambrugsbekendtgørelsens bilag 5, at fosforudskilningen fra fiskene begrænses.

Herudover må det vurderes, at implementering af indretningskrav for bundfældningsbassinet iht. Dambrugsbekendtgørelsens bilag 3 (se ovenstående afsnit 10.1) vil medføre en reduktion i dambrugets fosforudledning, idet kravene til lavere gennemstrømningshastighed og længere opholdstid i bundfældningsbassinet vil øge slamtilbageholdelsen, herunder også slammets indhold af fosfor. Hvis det konservativt antages, at den fremtidige udledning ikke overstiger det hidtidige gennemsnit fra egenkontrollen, vil den årlige udledning af fosfor andrage ca. 290 kg.

Iltmætning

I henhold til Dambrugsbekendtgørelsens bilag 7 skal dambruget overholde en iltmætning i udløbet til vandløbet på mindst 70 %.

Ved kommunens tilsyn på dambruget i marts 2014, november 2015 og juni 2016 er der udtaget prøver, som viste en iltmætning på hhv. 101 %, 63 % og 81 %, hvor den tilsvarende iltmætning i indløbet var på hhv. 110 %, 76 % og 100 %.

Ved egenkontrolprøver i 2012 – 2013 og 2015 – 2017 er der foretaget måling af iltmætningen i alt 26 gange. Gennemsnittet for alle målingerne var på 72 %, men i 8 målinger lå iltmætningen under 70 %, svarende til ca. 30 % af målingerne.

Ansøger har i den forbindelse oplyst, at iltmætningen i afløbet sikres ved opstilling af en "iltindløser" baseret på brug af ren ilt.

I overensstemmelse med anvisningerne i Dambrugsbekendtgørelsens bilag 7 fastsættes vilkår om, at iltmætningen i dambrugets udløb til vandløbet aldrig må være under 70 %. Vilkåret betragtes som overskredet, hvis en egenkontrolprøve viser overskridelse.

I overensstemmelse med ansøgningens oplysninger fastsættes vilkår om, at dambruget senest 1 år efter miljøgodkendelsens meddelelse skal etablere et mekanisk system til indblanding af ilt i vandet, som løbende sikrer den nødvendige ilttilsætning til overholdelse af vilkåret.

Egenkontrol

I overensstemmelse med Dambrugsbekendtgørelsens § 19 stk. 1, nr. 1 og 4, fastsættes der vilkår for prøveudtagning og analyse jf. bekendtgørelsens bilag 4.

I overensstemmelse med Dambrugsbekendtgørelsens § 19 stk.2, nr. 1 og 2, fastsættes der vilkår om, at der inden for hver driftsperiode på 1 år (365 dage +/- 15 dage) skal udtages 12 prøver af det samlede vandindtag og 12 prøver af det sam-

lede vandudtag, og at prøveudtagningen skal fordeles jævnt over driftsperioden, ét prøvesæt pr. måned.

I overensstemmelse med Dambrugsbekendtgørelsens § 19 stk. 1, nr. 5, fastsættes der vilkår om, at resultatet af prøverne samt supplerende oplysninger skal være kommunalbestyrelsen i hænde senest 4 uger efter, at prøverne er udtaget

Supplerende vurdering af næringsstofbelastning

I forhold til miljømålsfastsatte overfladevandsområder må kommunen i henhold til Indsatsbekendtgørelsens¹⁷ § 8 ikke træffe afgørelser, der indebærer en forringelse af tilstanden, og afgørelsen må ikke hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de foranstaltninger, der er fastlagt i indsatsprogrammet.

Miljøstyrelsen har i et orienteringsbrev til dambrugskommuner¹⁸ om miljøgodkendelse og vandplaner anført, at det vil være tilstrækkeligt, at kommunen fastsætter vilkår svarende til opfyldelse af Dambrugsbekendtgørelsens bilag om indretning for at sikre indsatsen over for et dambrugs udledning af kvælstof (og som udgangspunkt også fosfor og organisk materiale), men at kommunen dog skal foretage en konkret vurdering af udledningen af fosfor og organisk materiale i hver enkelt sag.

I henhold til § 7 og 10 i Habitatbekendtgørelsen¹⁹, skal der endvidere foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område eller konkrete bilag IV-arter væsentligt.

Kommunen har i bilag 7 lavet en påvirkningsvurdering efter ovennævnte regelsæt.

Det fremgår af kommunens vurderinger i bilag 7, at udledningen fra Utoft Dambrug under overholdelse af godkendelsens vilkår ikke vil bevirke en forringelse af vandkvaliteten, således at udledningen ikke er til hindring for opfyldelse af målsætningen for nedstrøms vandløb eller for Vadehavet, jf. Vandområdeplanerne 2015-2021. Det er endvidere vurderet, at dambrugets udledning ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke beskyttede arter eller Natura 2000-områder.

10.8 Spildevand – Udledning af medicin og hjælpestoffer

Utoft Dambrug har ansøgt om anvendelse af følgende medicin- og hjælpestoffer:

Medicin	Hjælpestof
Amoxicillin	Formalin
Florfenicol	Brintoverilte
Oxylinsyre	Pereddikesyre
Oxytetracyklin	Blåsten (kobbersulfat)
Sulfadiazin	KloraminT
Trimethoprim	

Tabel 6: Ansøgte medicin- og hjælpestoffer

¹⁷ BEK nr. 1521 af 15/12/2017 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

¹⁸ Orientering til kommunerne om miljøgodkendelse af ferskvandsdambrug i relation til vandplanerne, februar 2012

¹⁹ BEK nr. 926 af 27. juni 2016 om udpeging og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Det er herudover oplyst om brugen af salt, kalk og natriumpercarbonat, at der bruges hydratkalk til desinfektion af tørlagte damme. Her omdannes kalken til kridt, som ikke påvirker miljøet. Dambruget har tidligere kalket indtagsvandet for at reducere mængden af ferrojern og neutralisere surt vand. Dette har ingen negative miljømæssige konsekvenser. Natriumpercarbonat er nogle gange anvendt ved angreb af fiskedråber (Hvid pletsyge, Ichthyophthiriasis). Ved brug omdannes produktet til ilt og soda. Salt har ikke været anvendt på dambruget.

Miljøkvalitetskrav

I henhold til Dambrugsbekendtgørelsens § 18, stk. 1, nr. 7, skal kommunen i godkendelsen bl.a. fastsætte vilkår om maksimale udledninger pr. døgn af medicin og hjælpestoffer, jf. Dambrugsbekendtgørelsens bilag 8 og Miljøkvalitetskravsbekendtgørelsen²⁰.

Det fremgår af § 6 i miljøkvalitetskravsbekendtgørelsen, at miljømyndigheden i afgørelser omfattet af bekendtgørelsen bl.a. skal sikre overholdelse af de miljøkvalitetskrav, der fremgår af bilag 2 til Miljømålsbekendtgørelsen²¹.

Grænseværdierne i Miljømålsbekendtgørelsen er opdelt i et generelt miljøkvalitetskrav (MKK) og en maksimumkoncentration (KMKK), og der er opstillet grænseværdier for ferskvand og for saltvand (marint vandmiljø).

Ved et miljøkvalitetskrav forstås i henhold til Miljøkvalitetskravsbekendtgørelsen den koncentration af et bestemt forurenende stof eller gruppe af forurenende stoffer i vand, sediment eller biota, som ikke må overskrides af hensyn til beskyttelsen af menneskers sundhed og miljøet.

Det generelle miljøkvalitetskrav (MKK), skal som årgennemsnit være opfyldt i det berørte vandområde til beskyttelse mod kronisk effekt, og miljøkvalitetskravet udtrykt som højeste tilladte koncentration (KMKK) skal som maksimumkoncentration være opfyldt i det berørte vandområde til beskyttelse mod især akut effekt.

De relevante miljøkvalitetskrav er vist i nedenstående tabel.

Stof	Generelt kvalitetskrav Fersk / (marin) (µg/l)	Maksimumkoncentration Fersk / (marin) (µg/l)
Formaldehyd	9,2 A	46
Brintoverilte	10 A	100
Pereddikesyre	Intet miljøkvalitetskrav	Intet miljøkvalitetskrav
Kloramin-T	5,8 / (0,58)	5,8
Kobber	1 A	2 A
Oxytetracyklin	10	21
Amoxicillin	0,078	0,37
Sulfadiazin	4,6	14
Trimethoprim	100 / (10)	160
Oxylinsyre	15	18
Florfenicol	7 / (2,1)	21 / (3,4)

Tabel 7: Relevante miljøkvalitetskrav

²⁰ BEK nr. 1443 af 21/11/2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder

²¹ BEK nr. 1625 af 19/12/2017 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand

For de værdier i tabellen, der er markeret med et A, gælder, at miljøkvalitetskravet er den anførte koncentration tilføjet den naturlige baggrundskoncentration. For stofferne kloramin-T, florfenicol og trimethoprim er det marine krav ligeledes angivet i parentes, da det marine krav har betydning for fastsættelsen af udledningskravet for disse stoffer ved dambruget.

Risikovurdering

I overensstemmelse med § 6 i miljøkvalitetskravsbekendtgørelsen er det i MKN-104-00120 af 26.03.08 og i Miljøstyrelsens retningslinjer til kommunerne af 19.12.08 anført, at en vurdering vedrørende overholdelse af miljøkvalitetskravene også skal inddrage risikoen for udledningsbidrag fra andre udledere af medicin og hjælpestoffer i det pågældende vandområde.

Billund Kommune er bekendt med, at der vil kunne forekomme bidrag fra andre dambrug, som udleder medicin og hjælpestoffer til de samme vandsystemer som Utoft Dambrug. Der har i mange år været udledninger fra Grindstedværket til Grindsted Å. Åen er herved blevet tilført et meget stort antal kemiske stoffer i forskellige mængder og over forskellige tidsforløb, herunder stoffer, der typisk anvendes som medicin og hjælpestoffer på dambrug. Der er herved ophobet stoffer i ukendt omfang i sedimenterne, herunder stoffer som fortsat kan afgives til vandfasen, og det kan ikke afvises, at der er stoffer til stede i vandløbet, som kan have kumulerende virkning i forhold til dambrugenes anvendelse af medicin og hjælpestoffer. Det er dog ikke muligt på det foreliggende grundlag at identificere og kvantificere sådanne potentielle bidrag på et validt grundlag, hvorfor Billund Kommune ikke finder, at der grundlag for at inddrage betragtninger omkring kumulation med bidrag fra denne forureningskilde. Billund Kommune har herudover ikke kendskab til andre kilder.

Miljøstyrelsen anfører i ovennævnte retningslinjer, at der er begrænset viden om evt. bidrag fra andre kilder end dambrug. Styrelsen anbefaler, at kommunen kontakter det lokale miljøcenter som vandmyndighed med henblik på at tilvejebringe det bedste skøn.

I forbindelse med udarbejdelse af nedennævnte risikovurdering for Varde Å-systemet, blev det nu nedlagte Miljøcenter Ribe anmodet om udtalelse vedrørende baggrundskoncentrationer i vandløbssystemet. Miljøcenter Ribe oplyste i den forbindelse, at de ikke havde kendskab til, at der er lavet målinger af de relevante stoffer (medicin og hjælpestoffer) i Varde Å-systemet eller Vadehavet. Centret havde således ikke konkret viden om eventuelle baggrundskoncentrationer.

Miljøcenter Ribe oplyste samtidig, at den naturlige baggrundskoncentration for de fleste dambrugsrelaterede stoffer generelt må anses for at være lig nul eller ubetydelig i forhold til et miljøkvalitetskrav. En undtagelse er de stoffer, der naturligt forekommer i vandmiljøet, som formaldehyd, kobber, jod og brintoverilte. For disse stoffer er miljøkvalitetskravene fastsat som en tilføjet værdi i forhold til den naturlige baggrundskoncentration.

I risikovurderingen er der foretaget en vurdering af risici vedrørende stofsammenfald mellem dambrug og andre potentielle udledere i oplandet til Varde Å-systemet (virksomheder, renseanlæg og spildevandsudledning fra det åbne land), hvor det er konkluderet, at baggrundskoncentrationen af de stoffer, der ønskes anvendt på

dambrug, indtil videre kan vurderes at være uden betydning eller ikke tilstrækkelig belyst til at kunne benyttes i en vurdering af den samlede påvirkning.

I Billund Kommunes tilladelse til udledning af medicin og hjælpestoffer fra Utoft Dambrug, skal der således - for hele vandløbssystemet, hvori dambruget er beliggende – inddrages en risikovurdering, hvor udledningsbidraget fra øvrige dambrug indgår. I dette tilfælde er det Varde Å-systemet, hvor der også skal tages højde for, at Varde Å har udløb i Vadehavet. Niras har på opdrag fra Billund Kommune og de andre kommuner, der har dambrug i Varde Å systemet, udarbejdet en risikovurdering på medicin og hjælpestoffer²².

I risikovurderingen er tilladelige mængder af medicin og hjælpestoffer, der kan udledes til vandløbene, beregnet på baggrund af det generelle miljøkvalitetskrav (MKK) og maksimumkoncentrationen (KMKK) for de enkelte stoffer, længden af behandlingstiden, vandføringen i det vandløb der udledes til og stoffernes nedbrydelighed.

Derudover er der taget højde for, at der kan forekomme samtidig behandling og resulterende udledning fra dambrug, der udleder til samme vandløb. Hvis der forekommer samtidighed i udledningerne, må det enkelte dambrug reducere sin udledning, så det sikres at MKK og KMKK ikke overskrides i vandløbet. Dette sker ved, at der fastsættes reducerede MKK og KMKK (MKK_{red} og $KMKK_{red}$).

Kommunerne i Varde Å-systemet har på baggrund af risikovurderingen besluttet at tildele dambrugene beliggende i systemet en kollektiv tildeling af MKK og KMKK, således at de enkelte dambrug tildeles en andel heraf, som afhænger af, hvor mange andre dambrug, der bidrager til belastningen i vandløbssystemet. Reduktionsfaktoren for Utoft Dambrug er på den baggrund fastsat til 0,33, bl.a. i betragtning af, at der opstrøms dambruget ligger to andre dambrug.

Fordelingsnøglen er udarbejdet under den konservative antagelse, at alle dambrug i hele vandløbssystemet behandler samtidig, og at et dambrugs udledning altid føres videre nedstrøms i vandløbet og adderes til den delmængde, der kommer fra det næste dambrug osv.

For de enkelte vandløb og vandløbssystemer (Ansager Å, Grindsted Å og Holme Å), der løber til selve Varde Åens hovedløb, er fordelingsnøglen for de enkelte dambrug lavet, så der ikke vil forekomme overskridelse af miljøkvalitetskravet, såfremt alle dambrugene i hvert af de enkelte delvandløb behandler samtidig. Fordelingssystemet indebærer, at der også er grundlæggende overholdelse af miljøkvalitetskravet i selve Varde Åens hovedløb.

Udledninger fra brug af medicin

Ansøgningens beregninger vedrørende udledning af medicin stoffer er vist i bilag 3.

I beregningerne af medicinbehandling er der forudsat en behandlingstid på 10 dage og et vandflow under udledning på 427,5 l/s, og der er anvendt en Q_{mm} (medicinminimumsvandføring) for vandløbet på 1.300 l/s og en Q_{mm} ved overgangen til

²² RISIKOVURDERING FOR VARDE Å-SYSTEMET, SAMT VADEHAVET
- Brug og udledning af medicin og hjælpestoffer, Niras, August 2010.

saltvand på 6.658 l/s. I overensstemmelse med ovennævnte risikovurdering er der for både ferskt og marint vandområde regnet med en maksimal opblandingsandel på 33 %, svarende til, at der opereres med et reduceret miljøkvalitetskrav. Beregningerne viser for hver medicintype den maksimale mængde fisk, der kan behandles med normaldosering indenfor rammerne af miljøkvalitetskravene, idet omsætningsrater og udledningsperioder fra Dambrugsbekendtgørelsens bilag 8 er anvendt.

Udledninger fra brug af hjælpestoffer

Ansøgningens beregninger vedrørende udledning af hjælpestoffer er vist i bilag 4.

Udgangspunktet for beregningerne vedrørende behandling med hjælpestoffer er den mest almindelige damstørrelse på ca. 36 x 6,5 m, hvilket svarer til et bassin på ca. 207 m³ med et areal på ca. 230 m². Ved behandling af en dam trækkes denne halvt ned, og der doceres hjælpestoffer. Samtidig reduceres vandtilførslen til dammen til 5 l/sek., og der indsættes en belufter i dammen til iltning af vandet og opblanding af det tilsatte stof. Inden dammen er fuld, og vandafledningen fra denne starter, går der ca. 5,75 timer.

I ansøgningen er der udført beregninger af den omsætning, der sker af formalin, brintoverilte og pereddikesyre i dammene og bundfældningsbassinet ud fra omsætningsraterne i Dambrugsbekendtgørelsens bilag 8.

Af ansøgningens beregninger vedrørende behandling med formalin fremgår det, at behandling af en dam med 5,5 kg 37 % formalin medfører en maksimal koncentration af formaldehyd i udløbet til vandløbet på 9,2 µg/l, og at udledningen af formaldehyd fra behandlingen er ophørt efter 4 timer. Der kan således behandles 6 damme pr. døgn med 4 timers mellemrum indenfor de beregnede udledningskoncentrationer. Der søges på dette grundlag om tilladelse til anvendelse af op til 30 kg formalin pr. døgn. MKK er på 9,2 µg/l og KMKK er på 46 µg/l.

Der er lavet beregninger af behandling af en dam med 20 kg 30 % brintoverilte og af behandling af en dam med 0,5 kg pereddikesyre, som viser, at der efter omsætningen i dammene er en lille mængde stof tilbage, men at denne ved samtidig behandling af maksimalt 10 damme vil blive omsat i bundfældningsbassinet. Disse stoffer omsættes således i dambruget, inden der afledes vand til vandløbet, idet der er indregnet omsætningsrater for stofferne svarende til angivelserne i Dambrugsbekendtgørelsens bilag 8. På den baggrund ansøges der om, at op til 10 damme kan behandles samtidig med brintoverilteprodukter efter den beskrevne procedure.

Af ansøgningens beregninger fremgår det, at udledningen af kobbersulfat og kloramin T kan overholde vandkvalitetskravene for ferskvand ved behandling af en dam med 0,07 kg blåsten og 0,13 kg kloramin T med et indhold af aktive stoffer på hhv. 25,5 % og 80,8 %.

Der sker ingen omsætning af kobbersulfat eller kloramin-T, hverken i dambruget eller i recipienten, hvorfor stofferne i princippet føres videre til Vadehavet. For kloramin T er det marine vandkvalitetskrav en faktor 10 lavere end for ferskvand, hvorfor det i ansøgningen er beregnet, at anvendelsen af kloramin T skal begrænses til 65 g for overholdelse af det marine krav.

I overensstemmelse med ovennævnte risikovurdering er der for både ferskt og marint vandområde regnet med en maksimal opblandingsandel på 33 %.

Det er uden betydning for overholdelse af kravene, om de anførte mængder af kobbersulfat og kloramin T af anvendes i ét bassin eller fordeles over flere bassiner, så længe den samlede mængde ikke overstiger det anførte.

Billund Kommunes vurdering

Dambrug, der ønsker at bruge og udlede rester af mediciner og hjælpestoffer til vandområder efter behandling af fisk med stofferne inde på dambruget, skal have tilladelse hertil i henhold til § 34 stk. 4 i Miljøbeskyttelsesloven.

Dambrugets behov for medicin og hjælpestoffer

Dambrugets indberettede forbrug af hjælpestoffer til vanddesinfektion i perioden 2012 til 2017 fremgår af nedenstående tabel.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Formalin 37% (l)	0	0	85	0	0	0
Sulfadiazin (kg)	0	0	0	0	0	3
Trimethoprim (kg)	0	0	0	0	0	0,6

Tabel 8: Mængden af anvendte mediciner og hjælpestoffer i 2012 til 2017

I den principielle afgørelse MKN-104-00120 af 26.03.08 anfører Natur- og Miljøklagenævnet, at godkendelsesmyndigheden skal foretage en vurdering af, i hvilket omfang de ansøgte stofmængder svarer til dambrugets behov.

I dambrugsvejledningens bilag F og i Miljøstyrelsens retningslinjer til kommunerne af 19.12.08²³ fremgår, at mediciner og hjælpestoffer har forskellig virkning overfor forskellige behandlingsbehov og de konkrete konditioner, der er til stede i behandlingssituationen, og at ensidigt brug af midler kan medføre tolerance og resistens, hvorfor det er nødvendigt at kunne bringe flere former for midler i anvendelse.

Ansøger anfører, at det ansøgte forbrug af medicin og hjælpestoffer ligger under den mængde, som er nødvendig ved behandling af den samlede besætning på dambruget. I princippet kan dyrlægen forlange behandling af den samlede besætning. Dette kan sammenholdes med Miljøklagenævnets anvisning om, at fisk, der ikke kan behandles, må destrueres. Det ansøgte forbrug af medicin og hjælpestoffer ligger således under dambrugets potentielle behov.

Det er Billund Kommunes vurdering, at de mediciner og hjælpestoffer, som der ønskes mulighed for at anvende, ligger indenfor rammerne for, hvad der normalt bruges på et dambrug af den pågældende type, og at dambruget kan have et reelt behov for at anvende de ansøgte stoffer.

Der fastsættes vilkår, som tillader anvendelse af de ansøgte mediciner og hjælpestoffer, bortset fra kobbersulfat (se afsnittet "Supplerende vurdering af belastningen fra udledning af medicin og hjælpestoffer" nedenfor). Anvendelse af medicintype

²³ Retningslinjer for dambruges anvendelse og udledning af medicin og hjælpestoffer, Miljøministeriet, 19.12.08

og docering af stofmængde pr. behandling følger dyrlægens ordination, men skal overholde vilkårene i denne godkendelse.

Der stilles vilkår om, at dambruget i forbindelse med behandlinger med hjælpestoffer skal anvende den procedure, som er beskrevet i ansøgningen, og som er lagt til grund for ansøgningens beregninger.

BAT

Udledning af medicin og hjælpestoffer skal iht. Miljøkvalitetskravsbekendtgørelsens § 5 begrænses ved hjælp af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I MKN-104-00120 af 26.03.08 og i Miljøstyrelsens retningslinjer til kommunerne af 19.12.08 anføres i den forbindelse, at dambrugets generelle indretning og drift har betydning for mulighederne for at begrænse brugen af medicin og hjælpestoffer.

I den forbindelse er der i godkendelsen bl.a. stillet vilkår, som implementerer BAT-kravene i Dambrugsbekendtgørelsen, jf. ovenstående afsnit 10.1 og 10.7. I de nævnte referencer anfører klagenævnet og styrelsen, at BAT herudover omfatter, at der i driften indgår konkrete foranstaltninger til sikring af:

- Maksimal besætningstæthed.
- Sikring af optimale ilt- og gastyksforhold i produktionsanlægget.
- Skånsom håndtering af fiskene.
- Styring af hygiejne internt.

Det er videre anført, at et dambrugs indretning bør omfatte iltmålere, så iltniveauet hele tiden kan kontrolleres, og tekniske foranstaltninger til iltning af vandet, hvis iltniveauet fluktuerer eller falder til kritiske værdier.

Herudover bør der foretages:

- Vaccination imod rødmundsyge og andre fiske sygdomme, herunder revaccination ved faldende immunitet.
- Foranstaltninger til rensning af indløbsvandet.
- Anvendelse af immunstimulerende stoffer.
- Foranstaltninger til begrænsning af foderspild og suspenderet stof.

Ansøger har i den forbindelse anført, at besætningstætheden i sig selv ikke siger noget entydigt om fiskevelfærd. Den maksimale tæthed er afhængig af bl.a. vandkvalitet, gastyksforhold, iltforhold og temperaturforhold. Tests ved DTU-Aqua har vist begyndende tegn på stress ved tætheder på nær 140 kg/m³. Dambruget kommer ikke i nærheden af denne værdi. Ved få kg fisk pr. m³ kan der opstå problemer med nervøse fisk, som er vanskelige at fodre, og det er samtidig svært at opretholde en god damhygiejne.

Sikring af optimale ilt- og gastyksforhold i produktionsanlægget sker ved at forsyne fiskene med frisk vand i højst mulig mængde, mekanisk beluftning og tilsætning af ren ilt. Friskvandsforsyningen kan være begrænset af vandindvindingstilladelsen og hensynet til minimering af dambrugets stofudledning. Iltniveauet i dambruget måles med håndiltmåler. Målingerne foretages flere steder på dambruget. Målehyppigheden afhænger af de aktuelle forhold.

Om skånsom håndtering af fiskene oplyser ansøger, at det under udfiskning undgås at trænge fiskene for tæt sammen, og at der sikres en tilstrækkelig forsyning af frisk vand og ilt. Al transport af levende fisk foregår i vand, hvor der opretholdes en god iltforsyning.

Styring af hygiejne internt sker ved, at udstyr desinficeres efter brug og det sikres, at der ikke er skadelige slamaflejringer i damme og kanaler.

Alle fisk vaccineres mod Rødmundsyge ved en vægt på 4 – 5 g/stk.

Meget af det materiale, som transporteres i åen, sedimenteres i den nuværende fødekanal, som jævnlige oprensnes.

Om anvendelse af immunstimulerende stoffer oplyser ansøger, at foderfirmaerne tilsætter immunstimulerende stoffer i varieret omfang til de forskellige fodertyper.

Foderspild og dermed unødigt belastning med suspenderet stof undgås ved daglig observation af fiskene og deres ædelyst. Fodringen justeres på grundlag af disse observationer. Grundlæggende foregår fodringen på basis af EDB-styring, hvor hver dam får tildelt en mængde foder beregnet ud fra fiskestørrelse, samlet fiskevægt og temperatur.

Billund Kommune vurderer, at dambruget med de oplyste indretnings- og driftsmæssige foranstaltninger imødekommer BAT-betragtningerne i ovennævnte referencer. Der fastsættes **vilkår om**, at dambruget skal drives i overensstemmelse med det oplyste.

Overholdelse af miljøkvalitetskrav

Af Dambrugsbekendtgørelsens Bilag 8 og af § 7 i Miljøkvalitetskravsbekendtgørelsen fremgår, at der ved fastsættelse af vilkår skal sikres ved beregning, at miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer for det berørte vandområde kan opfyldes. Miljøkvalitetskravene skal overholdes, uanset om det betyder, at fiskene ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske med den ubehandlede bestand, afklares med veterinærmyndigheden.

Medicin

I bilag 8 i Dambrugsbekendtgørelsen er der for florfenicol, oxolinsyre, sulfadiazin og trimethoprim fastsat genfindingsprocenter og længden af den periode, der går, inden 90 % af stoffet er udledt til recipienten. For amoxicillin og oxytetracyclin er genfindingsprocenten 100 %, men der er ikke fastsat en udledningsperiode. I ansøgningens beregninger af, hvor mange kg fisk, der kan behandles er udledningsperioden derfor fastsat til de 10 dage en behandling normalt varer.

Teoretisk set vil udledningen af medicinrester være størst et par dage efter, at behandlingen er startet. Herefter vil koncentrationen i udløbet fra dambruget forblive på maksimumniveauet, indtil behandlingen slutter. Når behandlingen slutter, vil koncentrationen i udløbet hurtigt falde til nær nul. Dog vil der over en periode ske en mindre udskillelse af stoffet fra fiskene. På den baggrund er det vurderet, at udledningskurven for de fleste mediciner er ret flad, og at den mængde fisk, der kan behandles, kan fastsættes ud fra kravet til den gennemsnitlige koncentration (MKK).

I ansøgningens beregninger af udledningerne fra de ansøgte mediciner er der indregnet en reduktionsfaktor på 0,33, svarende til det i risikovurderingen fastlagte.

Billund Kommune har gennemgået beregningerne og har ingen indvendinger imod den anvendte metode. Det er kommunens vurdering, at ansøgningens beregninger er udført korrekt, og at den ansøgte anvendelse af medicinstoffer kan godkendes.

Hjælpestoffer

Utoft Dambrug har søgt om tilladelse til at bruge brintoverilte, formalin (formaldehyd) og pereddikesyre, samt Kloramin-T og blåsten (kobber). Dambruget har i sin ansøgning beskrevet behandlingsprocedurer, samt hvilke stofkoncentrationer, der kan forekomme i vandløbet ved virksomhedens udløb.

I bilag 8 i Dambrugsbekendtgørelsen er der fastsat omsætningsrater for brintoverilte, pereddikesyre og formaldehyd i vand, sediment, biofilter og plantelagune inde på dambrug. Omsætningsraterne i produktionsenhederne er i bilaget opdelt i en lineær omsætning i vandfasen udtrykt som mg/l/t, og en arealspecifik omsætning i sedimentet udtrykt som mg/m²/t.

Billund Kommune har gennemgået ansøgningens beregninger, hvor bekendtgørelsens omsætningsrater er anvendt, og kommunen har ingen indvendinger imod den anvendte metode.

Der er ikke fastsat miljøkvalitetskrav til pereddikesyre. Kommunen vurderer dog, at den ansøgte anvendelse af stoffet ikke vil medføre miljømæssige problemer, jf. nedenstående forhold:

- Den relativt store omsætning af pereddikesyre betyder, at stoffet hurtigt nedbrydes. Dette ses også af, at stoffet i beregningerne omsættes, inden det udledes i vandløbet.
- Pereddikesyre anvendes i kombination med brintoverilte. Der er væsentligt mere brintoverilte end pereddikesyre i de produkter, der anvendes. Det betyder, at risikoen for at brugen af pereddikesyre medfører miljømæssige problemer er minimal, så længe det sikres, at miljøkvalitetskravet for brintoverilte overholdes, idet giftigheden er større for brintoverilte.
- Pereddikesyre eksisterer kun i ligevægt med eddikesyre og brintoverilte. Eddikesyren sænker pH i de behandlede enheder. Det vurderes dog, at eddikesyre i de mængder, der er tale om på dambruget, ikke kan sænke pH i Grindsted Å væsentligt.

Den ansøgte anvendelse af 30 kg 37 % formalin pr. døgn medfører et forbrug af aktivt stof på 11,1 kg fordelt i 6 damme hver med et fyldt volumen på 207 m³, svarende til 8,9 g/m³.

Anvendelsen af formalin medfører en maksimal koncentration i udløbet til vandløbet på 6,3 µg/l, hvilket overholder en KMKK på 46 µg/l, selvom denne skal reduceres med en faktor 0,33. Da udledningen af formaldehyd fra en dam er ophørt efter 4 timer, vil den gennemsnitlige udledning ved behandling af en dam hver 4. time også overholde en MKK på 9,2 µg/l, selvom denne reduceres med reduktionsfaktor på 0,33, svarende til det i risikovurderingen fastlagte.

Den ansøgte anvendelse af 20 kg 30 % brintoverilte pr. døgn medfører et forbrug af aktivt stof på 6 kg i hver af 10 damme med et fyldt volumen på 207 m³, svarende til 29 g/m³. Den ansøgte anvendelse af 0,5 kg pereddikesyre pr. dam medfører et forbrug af aktivt stof på 0,5 kg i hver af 10 damme med et fyldt volumen på 207 m³, svarende til 2,4 g/m³.

Ved den ansøgte behandling med brintoverilte og pereddikesyre sker der ingen udledning til recipienten, idet disse stoffer omsættes i dambruget, inden der afledes vand til vandløbet.

Der er ansøgt om behandling af dambrugets damme med 0,07 kg blåsten og 0,065 kg kloramin T med et indhold af aktive stoffer på hhv. 25,5 % og 80,8 %. Dette svarer til en mængde af aktive stoffer på hhv. 17,85 g og 52,52 g. Ansøgningens beregninger viser, at koncentrationen af disse hjælpestoffer i vandmiljøet overholder MKK og KMKK, selvom der er indregnet en reduktionsfaktor på 0,33, svarende til det i risikovurderingen fastlagte.

Det er Billund Kommunes vurdering, at ansøgningens beregninger er udført korrekt, og at den ansøgte anvendelse af de ovennævnte stoffer kan godkendes, bortset fra kobbersulfat, jf. nedenstående afsnit "Supplerende vurdering af belastningen fra udledning af medicin og hjælpestoffer".

Vilkår

Billund Kommune har gennemgået ansøgningens behandlingsprocedurer og modelberegninger. I de tilfælde, hvor der for et stof både er ferskvands- og saltvandskvalitetskrav, er der i ansøgningen foretaget beregninger i forhold til begge grænseværdier, således at de ansøgte mængder er holdt op mod begge grænseværdier. Varde Å-systemet vurderes i risikovurderingen at være et meget stabilt og jævnt vandløb, hvor der ikke forekommer markante underskridelser af medianminimumsvandføringen, hvorfor anvendelse af Q_{mm} i beregningerne vurderes at være retvisende.

I forlængelse af kommunens ovenstående vurderinger stilles vilkår for virksomhedens brug af medicin og hjælpestoffer.

Det er kommunens vurdering, at Utoft Dambrug ved anvendelse af medicin og hjælpestoffer efter de vilkårene fastsatte doseringer og anvendelsesprocedurer ikke vil medføre overskridelse af miljøkvalitetskravene, herunder heller ikke i sammenhæng med bidrag fra andre forureningskilder.

Egenkontrol

I henhold til Miljøkvalitetskravsbekendtgørelsen skal der stilles vilkår om egenkontrol, når der benyttes medicin og hjælpestoffer.

Der fastsættes vilkår om journalføring af anvendelse af medicin og hjælpestoffer, jf. punkt 5 og 6 i Dambrugsbekendtgørelsens bilag 6. Driftsjournalen skal tilsendes tilsynsmyndigheden årligt og forevises på forlangende.

På baggrund af de i ansøgningen udførte beregninger anses udlederkravene for medicin og hjælpestoffer som overholdt, når de vilkårsfastlagte behandlingsprocedurer overholdes.

For at give tilsynsmyndigheden mulighed for at kontrollere, om behandlingsprocedurer mv. overholdes, fastsættes vilkår om, at dambrugets ejer på anmodning skal underrette tilsynsmyndigheden om forestående behandlinger med medicin og hjælpestoffer.

Det fremgår af Miljøstyrelsens hjemmeside, at der pt. ingen vejledning findes til bekendtgørelsen om miljøkvalitetskrav. På hjemmesiden findes heller ingen opdaterede dokumenter, som giver et anvendeligt grundlag for at opstille egenkontrolkrav vedrørende prøveudtagning og analyse i forbindelse med anvendelse af medicin og hjælpestoffer.

Kommunens forespørgsel hos et anerkendt analysefirma viser, at der er flere af de normalt anvendte stoffer, som man ikke kan måle, og for nogle stoffer ligger detektionsgrænsen for målingerne over den koncentration, der kan forventes at være i målepunktet. Generelt er der tale om omkostningstunge måle- og analyseopgaver. Da koncentrationerne i udløbet i forbindelse med en behandling varierer over behandlingsforløbet, vil det være nødvendigt at udtage en række af prøver for at maksimalkoncentrationen af et anvendt stof kan blive omfattet af målingerne.

Billund Kommune finder ikke, at der pt. findes et validt grundlag for at fastlægge proportionale krav om egenkontrol ved måling og analyse af udledningskoncentrationer af medicin og hjælpestoffer fra dambrug, hvorfor der ikke fastsættes sådanne vilkår i godkendelsen. Hvis der senere udvikles et anvendeligt grundlag herfor, vil kommunen have mulighed for at pålægge dambruget at udføre sådanne egenkontroller ved påbud efter Miljøbeskyttelseslovens § 72.

Supplerende vurdering af belastningen fra udledning af medicin og hjælpestoffer

I forhold til miljømålsfastsatte overfladevandsområder må kommunen i henhold til Indsatsbekendtgørelsens²⁴ § 8 ikke træffe afgørelser, der indebærer en forringelse af tilstanden, og afgørelsen må ikke hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

I henhold til § 7 og 10 i Habitatbekendtgørelsen²⁵, skal der endvidere foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område eller konkrete bilag IV-arter væsentligt.

Kommunen har i bilag 7 lavet en påvirkningsvurdering efter ovennævnte regelsæt.

Det fremgår af kommunens vurderinger i bilag 7, at udledningen fra Utoft Dambrug under overholdelse af godkendelsens vilkår ikke vil bevirke en forringelse af vandkvaliteten, således at udledningen ikke er til hindring for opfyldelse af målsætningen for nedstrøms vandløb eller for Vadehavet, jf. Vandområdeplanerne 2015-2021. Det er endvidere vurderet, at dambrugets udledning ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke beskyttede arter eller Natura 2000-områder, såfremt det sikres ved vilkår, at der ikke anvendes kobber som

²⁴ BEK nr. 1521 af 15/12/2017 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

²⁵ BEK nr. 1240 af 24/10/2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

hjelpestof på dambruget. Der stilles på den baggrund vilkår om, at der ikke må anvendes blåsten på Utoft Dambrug.

10.9 Jord og grundvand

I ansøgningen er det oplyst, at der ikke forefindes oplag af olier og kemikalier på dambruget. Olietanken er placeret ved fiskemesterboligen og ikke på dambruget.

Tankning:

For at undgå spild, har tanken en sikkerhedshane på slangen, der bruges til optankning af køretøjer m.m. Benzin optankes på tankstation i byen. Dambrugets nødgenerator har en lille tank (kan køre 2-4 timer). Denne er placeret i maskinhuset.

Billund Kommunes vurdering

Dambruget ligger udenfor områder med særlige drikkevandsinteresser, boringsnære beskyttelsesområder og indvindingsoplande til almene vandforsyningsanlæg.

I ovenstående afsnit 10.1 er der i medfør af Dambrugsbekendtgørelsens regler fastsat krav om at, bund og sider i slamdepotet skal være impermeable.

I overensstemmelse med godkendelsesbekendtgørelsens § 21, stk. 1, nr. 7 fastsættes vilkår med henblik på beskyttelse af jord og grundvand, idet der fastsættes vilkår for oplagring af olier, kemikalier, medicin og hjælpestoffer.

Endvidere stilles vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og at tankpistol ikke må kunne fastlåses i åben stilling, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.

10.10 Egenkontrol

I ovenstående miljøtekniske vurderinger har Billund Kommune i de enkelte afsnit fastsat egenkontrollvilkår i forhold til de forskellige forureningsparametre.

I overensstemmelse med Dambrugsbekendtgørelsens § 18, stk. 1, nr. 5 fastsættes der herudover vilkår for journalføring efter bestemmelserne i bekendtgørelsens bilag 6, og at de i bekendtgørelsens bilag 4, punkt 2, nævnte supplerende oplysninger ved prøveudtagningen skal noteres i driftsjournalen, jf. bekendtgørelsens § 19, stk. 1, nr. 3.

10.11 Driftsforstyrrelser og uheld

Dambrugets konsulent har i ansøgningsmaterialet redegjort for driftsforstyrrelser og uheld, jf. nedenstående kursiverede skrift.

Til imødegåelse af driftsforstyrrelser er der installeret overvågningsudstyr, som registrerer iltmætninger og vandflow. Overvågningsudstyret er koblet til telefonnettet, hvor der er døgnvagt. Ved et eventuelt strømudfald startes en nødgenerator automatisk.

I det følgende listes nogle af de mulige driftsforstyrrelser og uheld som vil kunne medføre væsentlig forøget forurening fra dambruget, desuden er procedure til afhjælpning og minimering af uheldets omfang angivet:

Forurening af dambrugets indløbsvand

Forurening af dambrugets indløbsvand kan eksempelvis ske ved kraftig vedligeholdelse af vandløbet, ulovlig udledning af gylle, mælkevand, olie mv., ulovlig indretning af drikkested til kreaturer, spuling af markdræn m.v. – alt opstrøms dambruget.

Et særligt problem for dambruget kan være ikke rettidig varsling (mindst en uge) før vedligeholdelse af vandløbet opstrøms dambruget finder sted.

For at imødegå denne problemstilling, foretages normalt flere gange i døgnet visuel inspektion af dambrugets indløbsvand. I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige og dambrugets nødprocedure for imødekommelse af denne situation sættes i værk.

Procedure ved akut forurening af dambrugets indløbsvand:

1. vandindtaget til dambruget blokeres ved indløbsristen (Stand's ulykken !!)
2. fodring indstilles / luk af for foderautomater
3. alarmer 112 og meld vandforureningsalarm
4. forureningskilden søges lokaliseret og stoppet
5. udtagning af vandprøver opstrøms dambruget i rengjorte dunke (forefindes på dambruget)
6. evt. kontakt til konsulenter

Udbrud af sygdom i fiskebestanden (ved smittespredning)

Udbrud af sygdom i fiskebestanden kan dels være forårsaget af smittespredning, dels være miljømæssigt betingede. Ved forurening af dambrugets indløbsvand er det således normalt, at der opstår problemer med akut gælleinfektion hos fiskene.

Smittespredning via fugle søges hindret ved opsætning af mågenet. Smittespredning via indløbsvandet kan vanskeligt hindres. Til yderligere hindring af smittespredning via fodtøj skal alle besøgende enten skifte fodtøj, eller have deres fodtøj desinficeret inden dambruget betrædes.

Risikoen for udbrud af sygdomme forsøges ligeledes minimeret ved en høj grad af hygiejne på dambruget, foderautomater justeres og desinficeres regelmæssigt, ligesom øvrigt driftsudstyr desinficeres efter brug.

Desuden foretages normalt flere gange i døgnet visuel inspektion af fiskenes helbredsmæssige tilstand. I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige og dambrugets nødprocedure for imødekommelse af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af sygdom blandt fiskene:

- 1) fodring indstilles / luk af for foderautomater
- 2) kontakt til dyrlæge
- 3) behandling efter dyrlægens forskrifter

Strømudfald

Udfald af strøm kan ske ved svigtende levering fra elforsyningsselskabet, lynnedslag eller lignende. For at imødegå problemstillingen er der etableret alarm og nødstrømsgenerator på dambruget, der aktiveres ved strømudfald. Alarmen er tilkoblet personsøger, som bæres af den driftsansvarlige, ligesom en alarmcentral alarmeres efter aftale med den driftsansvarlige.

I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige, og dambrugets nød-procedure for imødekomme af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af strømudfald:

- 1) opstart af nødstrømsanlæg
- 2) alarm gives fra dambrugets alarmeringsanlæg
- 3) vagthavende skal være på dambruget senest 15 minutter efter alarmering
- 4) fodring indstilles
- 5) el-installatør kontaktes

Håndteringsuheld

Håndteringsuheld kan i værste fald forårsage personskade, fiskedød intern på dambruget og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget.

For at imødegå problemstillingen omkring håndteringsuheld, instrueres dambrugets medarbejdere behørigt i brugen af de enkelte maskiner på dambruget, samt i R- og S- sætninger, som er gældende i forbindelse med anvendelsen af de enkelte hjælpemidler.

Ved håndteringsuheld med personskade, alarmeres på tlf.: 112 eller der konsulteres en læge efter behov.

Ved håndteringsuheld med intern fiskedød og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget til følge, iværksættes følgende aktionsplan

Procedure ved akut forurening af dambruget og dets afløbsvand:

- 1) forureningskilden søges lokaliseret og stoppet (Stand's ulykken!!)
- 2) fodring indstilles / luk af for foderautomater
- 3) regulering af frekvens til beluftnings/iltningsanlæg efter behov
- 4) alarmer 112 og meld vandforureningsalarm

I forbindelse med en sådan hændelse bør det bemærkes, at der ikke vil være risiko for forurening med miljøfremmede stoffer, og som følge heraf er der ingen risiko for langtidseffekter for miljøet.

Procedure for minimering af risiko for ovenstående uheld indtræffer

For at minimere risikoen for at ovenstående hændelser indtræffer, er nedenstående procedurer indarbejdet i de daglige arbejdsgange på dambruget.

Eftersyn:

Proceduren for eftersyn på dambruget ligger først og fremmest i, at vagthavende på dambruget har pligt til at indberette alle afvigelser fra optimal driftstilstand til den driftsansvarlige.

Vedligeholdelse:

Med hensyn til den generelle vedligeholdelse af dambruget og dets tekniske installationer, aftales de konkrete arbejdsopgaver fra dag til dag mellem den/de ansatte og ansvarshavende.

Vedligeholdelse af renseforanstaltninger:

Slamsugeren renses efter behov, smøring og træk kontrolleres. Der føres dagligt tilsyn med anlægget. Ved afvigelse af normaldrift foretages udbedrende handlinger efter samråd med den driftsansvarlige, således at maksimal renseevne så vidt muligt altid opretholdes.

Billund Kommunes vurdering

I henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 21, stk. 1, nr. 10 - 11 skal der fastsættes vilkår om, hvordan virksomheden skal forholde sig i unormale driftssituationer og vilkår om virksomhedens indretning og drift, der er nødvendige for at sikre, at virksomheden ikke påfører omgivelserne væsentlig forurening, herunder ved uheld.

I ovenstående afsnit "Affald" og "Jord og grundvand" er der stillet vilkår, som skal forebygge driftsforstyrrelser og uheld og modvirke konsekvenserne heraf.

I betragtning af, at der oplagres og håndteres miljøfarlige stoffer i umiddelbar nærhed til vandløb og terræn, er det kommunens vurdering, at virksomhedens handlingsmønstre bør samles i en beredskabsplan, som skal give et godt overblik over relevante installationer og oplag mv. på ejendommen, samt anvisninger for handling, som vil kunne forebygge uheld og reducere forureningsomfanget i tilfælde af uheld.

Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden senest 3 måneder efter meddelelse af miljøgodkendelsen skal udarbejde en beredskabsplan, der som minimum indeholder:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af oplag af miljøfarlige stoffer.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Der stilles desuden vilkår om alarmering af alarmcentralen i tilfælde af uheld, hvor der er risiko for forurening af det eksterne miljø.

10.12 Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

Om fastlæggelse af BAT fremgår det af § 30 i godkendelsesbekendtgørelsen, at godkendelsesmyndigheden skal lægge kriterierne i bilag 5 til grund i forbindelse med godkendelse og revurdering af godkendelser af bilag 2-virksomheder, medmindre godkendelsen eller revurderingen vedrører en virksomhed, der er omfattet

af et eller flere afsnit i bilaget til bekendtgørelse om standardvilkår i godkendelse af listevirksomhed.

Baggrunden for dette er, at hvis en virksomheds indretning og drift opfylder standardvilkår for bilag 2-virksomheder, betragtes en sådan indretning og drift som BAT.

Dambrug er ikke omfattet af bilaget til bekendtgørelse om standardvilkår. Ferskvandsdambrug er i stedet omfattet af Dambrugsbekendtgørelsen, der som branchebekendtgørelse opstiller en række BAT-betingede standardkrav for hhv. dambrug med emissionsbaseret regulering og dambrug reguleret af foderkvote.

Bekendtgørelsen fastlægger bl.a. krav til:

- Den anvendte teknologi, herunder renseteknologi med øget opsamling af affald fra rensning,
- Optimering af forbrug af foder og vandindtag med henblik på optimering af produktionseffektiviteten pr. ressourceforbrug og frembragt affaldsmængde,
- Forebyggelse og begrænsning af forureningspåvirkning i omgivelserne, herunder også ved en række konkrete grænseværdier,
- Egenkontroller og produktionsregistreringer med henblik på styring af driften og løbende kontrol af påvirkningerne.

Disse krav for dambrug reguleret af foderkvote er optaget som vilkår i denne miljøgodkendelse og sikrer, at Utoft Dambrug indrettes og drives i overensstemmelse med BAT for de omfattede forhold. Billund Kommune har herudover implementeret en række BAT-relaterede krav i relation til anvendelse af medicin og hjælpestoffer.

Ferskvandsdambrug har gennem en længere årrække været genstand for vurderinger omkring teknologiske og miljømæssige forhold, hvilket afspejler sig i Dambrugsbekendtgørelsens BAT-orienterede opbygning med bl.a. BAT-standardkrav, som ud over ovennævnte BAT-relaterede regulering også rummer en teknologisk progression, idet foderkvoteregulering på sigt udfases og afløses af emissionsbaseret regulering.

Ud over ovenstående forhold finder Billund Kommune ikke, at dambrugets indretning og drift indebærer ressourceforbrug eller miljøpåvirkninger af væsentlig betydning, som bør søges forebygget eller begrænset yderligere ved anvendelse af bedst tilgængelige teknologi.

Det er Billund Kommunes vurdering, at de anvendte teknikker og metoder for anlæg og drift – herunder i forbindelse med overholdelse af de fastsatte vilkår - opfylder kravene til BAT.

10.13 Ophør af virksomhedens drift

I Dambrugsbekendtgørelsen er der ikke opstillet vilkår eller betragtninger om foranstaltninger i forbindelse med ophør af en dambrugsvirksomhed.

Godkendelsesbekendtgørelsen opstiller ikke særlige betragtninger vedrørende ophør af bilag-2-virksomheder ud over, at det af § 21, stk. 1, nr. 12, fremgår, at der

skal stilles vilkår om, at virksomheden ved ophør af driften skal meddele dette til tilsynsmyndigheden. For bilag-2 virksomheder, som er omfattet af standardvilkårsbekendtgørelsens regler, stilles normalt standardvilkår om, at virksomheden ved driftsophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at efterlade stedet i tilfredsstillende tilstand, og at en redegørelse for disse foranstaltninger skal fremsendes til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder, før driften ophører.

På den baggrund stilles i denne godkendelse vilkår svarende til § 21, stk. 1, nr. 12 og de normalt anvendte ophørvilkår i standardvilkårsbekendtgørelsen.

11. Vilkår

11.1 Generelle vilkår

- 1.1 Virksomheden skal etableres og drives som beskrevet i ansøgningen med supplerende oplysninger, dog med de ændringer og tilføjelser, der fremgår af vilkårene nedenfor.
- 1.2 Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på dambruget. Vilkår i godkendelsen, der angår driften, skal være kendt af de personer, der er ansvarlige for den pågældende del af driften.
- 1.3 Ved ændring i virksomhedens ejerforhold, forpagtning og/eller driftsansvarlig for virksomheden, skal kommunen skriftligt orienteres herom, før ændringen indtræder.
- 1.4 Hvis godkendelsen ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen, bortfalder den.

11.2 Indretning og drift

- 2.1 Det størst tilladte årlige foderforbrug udgør 171 tons pr. år (F_{till}).
- 2.2 På dambruget må der produceres ørreder til konsum, Put & Take samt fisk til udsætning i havbrug. Hvis produktionen ønskes ændret, f.eks. produktion af andre fiskestørrelser eller fiskearter, skal dette meddeles tilsynsmyndigheden. Tilsynsmyndigheden meddeler herefter om produktionsændringen kræver tillæg til eksisterende godkendelse.
- 2.3 Produktionen skal med undtagelse af produktion af fisk over 1 kg foregå således, at foderkvotienten på årsbasis ikke overskrider 0,95. For fisk på 1 kg eller over 1 kg, må en foderkvotient på 1,2 ikke overskrides.
- 2.4 Der må alene benyttes tørfoder, som skal være energirigt og højt fordøjeligt. Følgende krav til foder for konsum- og sættefisk skal være opfyldt:
 - Indholdet af fordøjelig energi (DE) i foderet skal være på mindst 18,2 MJoule/kg (4,35 Mcal/kg).
 - Smuldindholdet må maksimalt være 1 %. Smuldindholdet defineres som den fraktion af foderet, der kan sigtes fra med en sigte med maskestørrelse, der er 0,25 gange foderpillernes tværmål.
 - Kvælstofindholdet må maksimalt være 9 % af foderets tørvægt.
 - Fosforindholdet må maksimalt være 1 % af foderets tørvægt

- 2.5 Dambruget skal senest et år fra godkendelsesdatoen have etableret en effektiv opiltningskapacitet ved udløbet, så den afledte vandmængde til enhver tid sikres minimum 70 % iltmætning.

Vandindtag

- 2.6 Dambruget må maksimalt indtage 427,5 l/s vand fra Grindsted Å.
- 2.7 Virksomheden skal senest 1 år efter godkendelsens meddelelse montere instrumenter med log funktion til kontinuert måling af vandføring (vandmængden i l/s) med en målenøjagtighed på $\pm 5\%$ i vandindtag til dambruget og i vandafløb fra dambruget, således at det samlede vandindtag hhv. vandafledning kan følges kontinuert (enten som gennemsnit af hvert 10. minut ved hyppigere måling eller som øjebliksvandføringen hvert 10. minut).
- 2.8 Virksomheden skal foretage kontinuerlig måling af vandføring af både det samlede vandindtag og den samlede vandafledning fra ferskvandsdambruget med en målenøjagtighed på $\pm 5\%$.

Måling skal opstartes senest 1 år efter godkendelsens meddelelse.

Afgitring

- 2.9 Afgitringen af ind- og udløb på dambruget skal senest 1 år efter godkendelsens meddelelse være ændret til det følgende: Åbningerne i indløbsgitre må maksimalt være 1 mm i perioden februar – juni og maksimalt 4 mm den øvrige del af året. Åbningerne i udløbsgitre må maksimalt være 10 mm.
- 2.10 Enhver gittersektion skal sikres eller aflåses, således at gitret ikke umiddelbart kan fjernes.
- 2.11 Ind- og udløbsgitrene skal være udført i et solidt, ikke fleksibelt og ikke forgængeligt materiale.
- 2.12 Ind- og udløbsgitrene skal være fastmonteret i et bygværk og være tætslutende langs bredder, sider og bund af vandløbet.
- 2.13 Indløbsgitrenes overkant skal være mindst 30 cm over højeste vandstand, og udløbsgitrene skal være mindst 1 m over højeste vandstand.
- 2.14 Ind- og udløbsgitrene skal placeres således, at de flugter med vandløbets bredder eller placeres således, at der ikke opstår blindgyder, herunder områder hvor vandrende fisk skal bevæge sig modsat deres normale vandringsretning (med- eller modstrøms) for at kunne genoptage vandringen.
- 2.15 Gitterstavene skal være rektangulære i tværsnit eller have udpræget ellipsefacon.
- 2.16 Afgitringen skal være intakt og i funktion hele året.
- 2.17 Opfylder afgitringen ikke længere vilkårene, skal ferskvandsdambruget straks underrette kommunalbestyrelsen.

Slam

- 2.18 Dambrugets bundfældningsanlæg skal senest 1 år efter godkendelsens meddelelse være indrettet således, at vandets hastighed gennem bundfældningsbassinet ikke overstiger 2,5 cm/s, og at vandets opholdstid er minimum 25 minutter.
- 2.19 Der skal være etableret automatisk slamsugeranlæg i bundfældningsbassinet.
- 2.20 Indretning og drift af dambrugets bundfældningsanlæg skal opfylde følgende krav:
1. Anlæggets afløb skal udformes med fast tærskel, så udskylning af slam ikke kan foretages.
 2. Der skal være skummebrædt eller lignende foran anlæggets afløb.
 3. Der må ikke være fisk i anlægget.
 4. Overskudsvandmængden fra slamsugeranlægget kan ledes til dambrugets damme, kanaler eller bundfældningsanlæg, såfremt den op-pumpede slammængde forinden er udskilt i et filteranlæg.
 5. Anlæggets bundfældningsbassin skal i produktionsperioden tømmes løbende for slam.
 6. Anlægget skal renses mindst en gang om måneden i produktionsperioden. Større slamansamlinger skal fjernes straks. Oprensningen må ikke medføre slamflugt til vandløb, søer eller havet. I tilfælde af isdækning, skal oprensning kun ske i den udstrækning, dette er muligt.
- 2.21 Damme, med undtagelse af selvrensende damme, og kanaler, hvori der opdrættes eller opbevares fisk, skal i produktionsperioden tømmes for slam ved udfiskning eller højst med 6 ugers mellemrum. Større slam-ansamlinger skal fjernes straks.
- 2.22 Slam og slamvand, der stammer fra oprensning af damme, kanaler og bundfældningsbassin, skal opbevares i slamdepot. Slamdepot skal mindst have en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders drift.
- 2.23 Slamdepotets sider og bund skal senest 1 år efter godkendelsens meddelelse være udført med plast- eller lermembran, som efter tilsynsmyndighedens vurdering sikrer, at der ikke sker udsivning af slam/vand til vandløb og søer eller nedsivning til jord eller grundvand. Virksomheden skal senest 6 måneder efter godkendelsens meddelelse tilsende tilsynsmyndigheden en redegørelse for, hvordan og hvornår anlægsarbejderne udføres.
- 2.24 Overskudsvand fra slamdepotet skal afledes til rensningsanlæg (bundfældningsanlægget).

11.3 Støj

- 3.3 Dambruget skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkluder.

- 3.4 Dambrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dagtimer	Tidsrum	Grænseværdi	Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage*	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

*Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

11.4 Luftforurening

- 4.1 Dambrugets drift må ikke give anledning til lugt- eller støvgener i omgivelserne, der af kommunen skønnes at være væsentlige.

11.5 Affald

- 5.1 Døde fisk skal opsamles mindst én gang dagligt og opbevares i lukket, tæt beholder af plast eller metal indtil bortskaffelse.
- 5.2 Dambrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
- 5.3 Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

11.6 Spildevand – Udledning af næringsstoffer

- 7.1 Koncentrationer af nedenstående stoffer i ufiltreret vand fra dambrugets samlede indløb og samlede udløb må maksimalt forøges med følgende værdier:

- Ammonium-kvælstof = 0,4 mg/l * Qmm/Qva
- Total N = 0,6 mg/l * Qmm/Qva
- Total P = 0,05 mg/l * Qmm/Qva
- BI5 = 1,0 mg/l * Qmm/Qva

hvor

- Qmm = median minimum (l/s)
- Qva = årlige aktuelle vandafledning fra dambrug (l/s).

- 7.2 Dambrugets spildevandsudledning skal senest et år efter godkendelsens meddelelse overholde BAT-kravene i nedenstående tabel, hvor X = aktuelt foderforbrug i tons.

BAT-krav for producerede fisk under 1 kg.			
	Kvælstof (kg/tons fisk)	Fosfor (kg/tons fisk)	BI5 (kg/tons fisk)

BAT krav	$27 + 8/175*(230-x)$	$1,4 + 0,8/175*(230-x)$	$28 + 11/175*(230-x)$
BAT-krav for fisk over 1 kg.			
	Kvælstof (kg/tons fisk)	Fosfor (kg/tons fisk)	BI5 (kg/tons fisk)
BAT krav	30	1,8	19

Overholdelse af BAT-kravene vurderes ved, at man ud fra dambrugets egenkontrolprøver over et års produktion beregner årets netto-udledning (i kilo) og dividerer den med årets fiskeproduktion (i tons).

- 7.3 Dambruget skal være indrettet med rensningsteknologier, som sikrer, at BAT-standardkravene overholdes.
- 7.4 Hvis vilkår for BAT konstateres overskredet, skal virksomheden, senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom, fremsende en redegørelse for, med hvilke foranstaltninger overskridelsen vil blive afhjulpet fremover og en tidsplan for foranstaltningernes gennemførelse, som hurtigst muligt medfører overholdelse af vilkåret. De anvendte foranstaltninger skal bestå af anerkendt rensningsteknologi, og virksomheden skal ud fra anerkendt viden om teknologiernes rensningseffekt redegøre for, at de planlagte foranstaltninger vil kunne sikre, at vilkår for BAT fremover kan overholdes.
- 7.5 Iltmætningen i dambrugets udløb til vandløbet må ikke være under 70 %. Vilkåret betragtes som overskredet, hvis en egenkontrolprøve viser overskridelse.

Egenkontrol - næringsstoffer

- 7.6 Der skal inden for en driftsperiode på 1 år (365 dage +/- 15 dage) udtages 12 prøver af det samlede vandindtag og 12 prøver af den samlede vandafledning. Prøveudtagningen skal fordeles jævnt over driftsperioden, ét prøvesæt pr. måned.
- 7.7 Prøveudtagning og efterfølgende kontrol skal følge anvisningerne i faglig rapport Svendsen og Larsen (2016): Ny kontrolmetode for udledninger fra ferskvandsdambrug, DCE rapport nr. 212.

Prøverne skal udtages i dambrugets indløb og udløb som puljede døgnprøver, baseres på den aktuelle vandanvendelse på måletidspunktet og analyseres for indhold af:

- 1) Organisk stof målt som modificeret BI5 (mg/l)
- 2) Total fosfor (mg/l)
- 3) Total kvælstof (mg/l)
- 4) Ammonium-kvælstof (mg/l)

Prøverne skal være repræsentative og udtages i fuldt opblandede vandmasser. Sugespidsen placeres i midten af vandstrømmen 1/3 af vanddybden over bund.

Alle analyser skal foretages i henhold til bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger (Analyse kvalitetsbekendtgørelsen).

7.8 I forbindelse med hver prøvetagningsserie skal følgende forhold oplyses:

- a) Vandføringen i dambrugets samlede indløb (l/s) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning. Vælddambrug kan undtages for måling af mængden af indløbsvand. Vandforbrug fastsættes som den samlede målte afledning fra dambruget.
- b) Vandføringen i dambrugets samlede afløb (l/s) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning.
- c) Vandtemperaturen (° C) i hvert målepunkt.
- d) Iltmætning (%) i hvert målepunkt.
- e) Bestand (tons) på prøvetagningsdagen og dagen før.
- f) Dato for prøvetagnings begyndelse og afslutning.

7.9 Resultatet af prøverne samt supplerende oplysninger skal være kommunalbestyrelsen i hænde senest 4 uger efter, at prøverne er udtaget.

11.7 Spildevand – Udledning af medicin og hjælpestoffer

- 8.1 Virksomheden må behandle fiskebesætningen med de i bilag 3 anførte medicin-stoffer. Dambrugets bidrag til koncentrationen af stofferne i recipienten må ikke overstige 33 % af de i bilaget anførte miljøkvalitetskrav (MKK og KMKK). Miljøkvalitetskravene anses for overholdt, når der højst er behandlet de i bilaget anførte mængder fisk med de anførte doser i den anførte behandlingsperiode.
- 8.2 Der må kun anvendes medicin, som er ordineret af dyrlæge. Godkendelsens specifikke vilkår for brug og udledning af medicin skal overholdes, selvom det kan betyde, at hele den syge bestand ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske med den ubehandlede bestand afklares med dambrugets dyrlæge/veterinærmyndigheden.
- 8.3 Virksomheden må behandle fiskebesætningen med de i nedenstående tabel anførte hjælpestoffer. Dambrugets bidrag til koncentrationen af stofferne i recipienten må ikke overstige 33 % af miljøkvalitetskravene anført i godkendelsens tabel 7, hvilket anses for overholdt, når der højst behandles i det i nedenstående tabel anførte omfang pr. døgn.

Produkt	Dosering - Aktivt stof	Maksimal behandling	Tilsat aktivt stof i alt
Formalin	8,9 g/m ³	1.242 m ³ - 6 damme á 207 m ³ med 4 timer mellem behandling af hver dam	11,1 kg
Brintoverilte	29 g/m ³	2.070 m ³ (10 damme á 207 m ³)	60 kg
Pereddikesyre	2,4 g/m ³	2.070 m ³ (10 damme á 207 m ³)	5 kg
Blåsten / midler med kobber som aktivt stof	0	0	0
Kloramin T	65 g for hele dambruget	Vilkårlig fordeling mellem dambrugets damme	65 g

- 8.4 Følgende behandlingsprocedure skal følges ved brug af hjælpestoffer:

Ved behandling af en dam trækkes vandvolumen halvt ned, og der doceres hjælpestoffer. Samtidig reduceres vandtilførslen til dammen til 5 l/sek., og der indsættes en belufter i dammen til iltning af vandet og opblanding af det tilsatte stof.

Proceduren skal være kendt af dambrugets ansatte.

- 8.5 Virksomheden skal på tilsynsmyndighedens anmodning underrette om forestående behandlinger med medicin og hjælpestoffer.
- 8.6 Virksomheden skal anvende de i bilag 5 oplyste BAT-relaterede driftsmæssige foranstaltninger.
- 8.7 Der kan anvendes stoffer til desinfektion af udstyr og bedøvelse af fisk, som ikke er omfattet af godkendelsens øvrige vilkår. Anvendelsen må ikke give anledning til udledning til overfladevand, grundvand eller jorden.

11.8 Jord og grundvand

- 9.1 Olier, kemikalier, medicin og hjælpestoffer skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.
- 9.2 Tankning af virksomhedens køretøjer skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer. Eventuelt spildt brændstof skal opsamles med det samme. Tankpistol ikke må kunne fastlåses i åben stilling, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.

11.9 Egenkontrol

- 10.1 Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over dambrugets drift og produktion, er virksomheden på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal virksomheden dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt +/- 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

- 10.2 Virksomheden skal føre driftsjournal med oplysninger om de i bilag 6 anførte forhold. Driftsjournalen skal opgøres en gang om året pr. 31. december, og resultaterne skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest 1. februar det følgende år. Driftsjournalen skal på forlangende forevises tilsynsmyndigheden. Den skal opbevares mindst fem år efter afslutningen.

11.10 Driftsforstyrrelser og uheld

- 11.1 Virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal indsendes til tilsynsmyndigheden (Billund Kommune), senest 3 mdr. efter godkendelsens meddelelse, og der skal herefter til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på dambruget. Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

- 11.2 Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal virksomheden straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

11.11 Ophør

- 12.1 Ved driftsophør skal virksomheden forinden orientere tilsynsmyndigheden herom og træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at efterlade stedet i tilfredsstillende tilstand

12. Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Dambruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.

- Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.
- Produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt.
- Affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet.
- Der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.
- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Bilagsoversigt

Bilag 1: Dambrugets lokalisering

Bilag 2: Dambrugets indretning

Bilag 3: Anvendelse af medicinstoffer

Bilag 4: Anvendelse af hjælpestoffer

Bilag 5: BAT vedrørende medicin og hjælpestoffer

Bilag 6: Journalføring

Bilag 7: Påvirkning af overfladevand og habitatbeskyttelse